

BÜTÜN ÜLKELERİN KOMÜNİSTLERİ BİRLEŞİN!

KOMÜNİST

KÖZ

AYLIK KOMÜNİST GAZETE FİYATI: 50 TL (KDV DAHİL) EYLÜL 2026 SAYI: 57 (155) www.kozgazetesi7.org

Yeni dönemde propaganda ve ajitasyon

Geri çekilme molası, politik faaliyetin imkânlarının ortadan kalkacağı değil, propaganda ve ajitasyon başta olmak üzere, her türden aracın çok daha özenli kullanılması ihtiyacının yakıcılaştığı bir dönemdir. Başta devrimci güç birliğimiz olmak üzere, sahip olduğumuz imkânlar, bu moladan emekçiler arasında daha fazla kök salmış, komünistlerin birliği yolunda daha fazla yol almış şekilde çıkmayı mümkün kılmaktadır. **s.9**

KÜRTÇENİN ESARETİ

İŞÇİLERİN ESARETİDİR

Türkiye Cumhuriyeti, Kürtlerin inkârı üzerine kurulmuştur. Sünnilik paydasında Türk ulusunun parçası kabul ettiği Kürtlerin varlığına delil olabilecek hiçbir hakkı da bu yüzden tanımamıştır. Kürtçe üzerinde o günden bugüne gelen baskı ve yasakların sebebi de bu ulus devlet yapısıdır. Dolayısıyla Kürtçenin tanınması, ezilen bir ulusun varlığının tanınması sorunudur. Siyasal bir taleptir.

Bugün gündeme gelen anadilde eğitim talebi, Türkiye'deki emekçilerin eşit haklara sahip olması sorunudur. Zira Kürtçenin esareti, işçiler arasındaki duvarları büyütüyor. Kürtçe özgür konuşulmadıkça, işçilerinde arasında birliği ve dayanışmayı sağlamak mümkün değildir. İşçilerin birliğinin önündeki engelleri kaldırmak, şovenizme karşı durmak için anadilde eğitim talebini savunmak şarttır.

Anadilde eğitim sorunu, demokratik bir rejim, demokratik bir anayasa sorunudur. Bu sorunun çözümü de yasal düzenlemeleri ve pazarlık masalarını aşan bir mücadele ile mümkün olur. İşçilerin birliğinin ön koşulu anadilde eğitim gibi kültürel ve demokratik hakları savunmakken; bu hakları kazanmanın yolu da işçilerin ve emekçilerin birleşik mücadelesini büyütmekten geçer.

KÖZ'ün Sözü

Tasfiye Üzerine

İçinden geçtiğimiz döneme damga vuran en önemli gelişme PKK'nın tasfiyesinde gelen yeni aşama olsa gerek. Emperyalistler arasındaki paylaşım kavgasının gittikçe keskinleştiği, İran-ABD savaşının bir türlü son bulmadığı, türlü sürpriz gelişmelere gebe Ortadoğu'da bu tasfiyenin nasıl ilerleyeceğine dair öngörülerde bulunmak elbette akla ziyan bir çaba. Ulus devletlerin payandalarının zayıfladığı koşullar altında geride bıraktığımız otuz küsur yıldakine benzer gelişmelerin yaşanması ve tasfiye sürecini yine kesintiye uğratması elbette olasılık dahilindedir. Ama devrimcilerin görevi PKK'nın akıbetine ilişkin milimetrik öngörülerde bulunmak olmadığı gibi PKK'nın tasfiye olmaması için temennilerde bulunmak yahut PKK'ye baskı yapmaya çalışmak da değildir.

s.10

Anadilde Eğitim Haktır, Engellenemez!

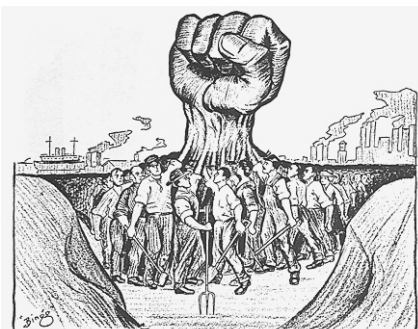
Alinteri ve Köz olarak "Anadilde Eğitim Haktır, Engellenemez!" şiarıyla kaleme aldığımız bildiriyi emekçilere ulaştırıyoruz. Anadilde eğitim yasağının Kürtlerin ulusal kimliğini yok saymak, varlığını inkâr etmek, zor ve baskı yoluyla asimile etmeye çalışmak olduğunun altını çiziyoruz. Ezilen bir ulusun ve halkın anadilini özgürce konuşma hakkı başta olmak üzere en doğal ve meşru haklarının zorbalıkla engellenip bastırılmasına seyirci kalmanın emekçilerin ifade, eylem ve örgütlenme özgürlüğünün çiğnenmesine de davetiye çıkaracağını vurguluyoruz. Anadilde eğitim kampanyamızı farklı araçlarla çeşitlendirerek sürdüreceğiz.

s.7

**ANADİLDE EĞİTİM
HAKTIR
ENGELLENEMEZ!
PERWERDEHIYA BI ZIMANÊ
DAYİKÊ MAF E
NABE ASTENGKIRIN!**

Alinteri KÖZ

Kapitalistlerin Ne Tip Sendikacılara İhtiyacı Olur? İşçilerin Nasıl Sendikalara İhtiyacı Var?

İkinci Enternasyonal ile Komünist Enternasyonal arasındaki ayrım, kızıl sendikacılığın, yani komünist sendikacılığın doğuşunu belirledi. Meslek örgütlenmesinin yerine sınıf sendikacılığı, sınıf uzlaşmasının yerine sınıf mücadelesi, tarafsız ve siyaset dışı sendikacılık yerine sınıf mücadelesinde yani asıl siyasette taraf olan sendikacılık böyle ortaya çıktı. **s.8**

Komünistlerden

Alinteri ve Köz'den Ortak Kamp

Alinteri ve Köz olarak "Devrimci Mücadelenin Kökleri, Araçları ve İhtiyaçları" başlığıyla kampımızı örgütledik. **s.3**

1 Eylül: Kürtlere Özgürlük, Ortadoğu'ya Barış!

İstanbul'da 1 Eylül eylemine Alinteri ve Köz olarak "Kürtlere Özgürlük, Ortadoğu'ya Barış" şiarıyla katıldık. **s.3**

Dostların Arasında, Güneşin Sofrasındayız

İnşaat İşçileri Sendikası, "Güneşin Sofrasındayız, Dostların Arasında" şiarıyla 23 Ağustos'ta dayanışma pikniği düzenledi. **s.4**

Alinteri ve Köz Munzur Festivali'nde

Alinteri ve Köz olarak bu sene yirmi dördüncüsü düzenlenen Munzur Kültür ve Doğa Festivali'ne katıldık. **s.5**

Ankara'da Süreç Söyleşisi

Ankara'da Ağustos sayımızda yayımlanan "Süreç" başlıklı yazıyı konuştuğumuz bir gazete söyleşisi gerçekleştirdik. **s.6**

Okur/Yazar Mektupları

Emekçi emekliler inatçı kavgada!

Tüm Emeklilerin Sendikası 29 haftadır alanlarda taleplerini yükseltiyor!

Yaşadığımız topraklarda 16 milyona yakın emekli var. Bunların büyük çoğunluğu en düşük emekli aylığı ya da ona yakın bir aylıkla yaşamaya çalışıyor. Bütün dünyada giderek artan yaşlanma ve uzayan yaşam süreleri, kapitalist devletlerin sosyal güvenlik adı altında ayırdığı kaynakları azaltmasına yol açıyor.

Emeklilik yaşının yükseltilmesi, aylık bağlama oranlarının düşürülmesi, sağlıkta katkı paylarının her gün biraz daha artırılması emekçi emeklileri hızla yaşamın dışına iterek daha fazla yoksullaşmalarına yol açıyor. Geçim zorluğu nedeniyle birçok emekli ileri yaşlarında yaşadığı sağlık sorunlarına rağmen iş aramak zorunda kalıyor. En düşük emekli aylığı alan milyonlarca emekçi emekli, inşaatlarda, sanayideki atölyelerde, atık toplayarak yaşama mücadelesi veriyor. Ve iş cinayetlerinde yaşamını kaybediyor. Emekliler ilk kurulan DİSK'e bağlı Emekli-Sen çatısı altında başlayan örgütlü mücadele deneyimlerini yaşayan bölünmeler nedeniyle değişik emekli sendikalarında mücadele yürüterek seslerini duyurmaya çalışıyorlar.

İzmir'de Tüm Emeklilerin Sendikası Şubeler Platformu üyeleri 29 haftadır Konak YKM önünde her Çarşamba günü saat 14.00'te oturma eylemiyle açtıkları pankart ve dövizlerle basın açıklaması yaparak seslerini duyurmaya çalışıyor.

Burjuva basında ve TV'lerde çoğu zaman yer bulsa da solun büyük kesiminin ilgi gösterdiği söylenemez. Emekli sendikalarında örgütlü emeklilerin büyük çoğunluğu geçmişte sendikal ya da politik örgütlülük deneyimi olan, bugün de belli siyasal yapılara ilgi duyan yaşam deneyimine sahip insanlardan oluşuyor. Hem nicelik hem de nitelik açısından potansiyel bir güç olan emekçi emekliler daha fazla ilgiyi hak ediyor.

Son iki haftada yapılan basın açıklamalarında öne çıkan konular işçi sınıfı mücadelesinin bir parçası olan emeklilerin mücadelesinin sadece emekli aylıklarıyla sınırlı bir mücadele olmadığını, işçi ve emekçileri, yoksulları ilgilen-

diren bütün sorunların kendi mücadele alanları olduğunu ifade ettiler. Bu eylemlerde öne çıkan vurgular kısaca şunlardı:

“Emekçi emeklilerin yaşadığı sorunlar bütün ezilenlerin yaşadıklarından bağımsız değildir.

Emekçi emekliler; yaşamın içinde emeği gasp edilen işçi sınıfına, toprakları, köyleri, ormanları yağmalanan yoksul köylülere, ME-SEM'lerde kölelik koşullarında ölümüne çalıştırılan çocuk işçilere kadar ezilenlere yönelik bütün saldırıların muhatabı ve tarafıdır.

Ankara'nın göbeğinde gasp edilen hakları için mücadele eden maden işçilerinden, Öğretmen Sendikası üyelerine kadar mücadele eden bütün sınıf kardeşlerinin yanındadır.

Tüm Emeklilerin Sendikası üyeleri, dünyayı yeniden paylaşmak için yeni bir dünya savaşı hazırlığında olan emperyalist güçlerin dayattığı savaş bütçelerine karşı ayrımsız, bütün emekçilerin ortak sınıfsal çıkarını, insanca, kardeşçe, eşit yaşam hakkını savunur.”

Eylemde okunan bildiri, örgütlü mücadelenin önemine vurgu yapılan bölümle net bir tutumu öne çıkarmış oldu. İŞİG raporlarına göre emekçi emeklilerin her gün daha fazla iş cinayetlerinde öldüğü belirtilen açıklamada iş cinayetlerinin kapitalist üretim ilişkilerinin doğal sonucu olduğu vurgulandı. Geçen hafta İstanbul Avcılar'da bir inşaatın dördüncü katından düşerek ölen 71 yaşındaki Nurettin Munganlı da açıklamada anıldı.

“Televizyonlardaki bitmeyen masallara, sahne kahramanlara inanma. Kurtuluş kendi örgütlü gücümüzde, mücadelemizde. Öznesi olmadığın hiçbir mücadele seni kurtaramaz! İnsanca yaşam koşullarını örgütlü mücadelemizle yaratacağız. Emekçi emeklilerin çıkarı işçi sınıfının, tüm ezilenlerin çıkarıyla ayrılmaz bir bütündür.

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya da hiçbirimiz. Yaşasın örgütlü mücadelemiz. Kurtuluş kendi kollarımızda!” denilerek basın açıklaması son buldu.

İzmir'den Bir Köz Okuru

“Demokratik kitle örgütlerine eleştirel bakış”

Ankara'da 13 Haziran günü Tüm Bel-Sen Genel Merkezi'nde Ankara'daki dostlarımızın çabalarıyla bir forum düzenledik. Öncesinde parça parça görüşmelerimiz olsa da birlikte çok düzenli bir çalışma yapamadık. Daha doğrusu afişe adını yazdıran kurumlar olarak aynı kentte yaşamadığımız için pratik bir katkıda bulunamadık.

Ankara'daki dostlarımız; başlıkların belirlenmesi, konuşmacıların davet edilmesi, afişin hazırlanması, toplantının yapılacağı yerin ayarlanması, Boliviya'dan bağlanacak önemli bir sendikadan dostumuza ulaşılması, çeviri konusunda destek sunan arkadaşımızın sürece dahil edilmesi, teknik hazırlıkların planlanması, bağlantının ve bilgilendirmenin başarılı biçimde gerçekleştirilmesi, yiyecek, içecek ve salon düzenlenmesine kadar baştan sona çok yoğun bir emek harcadılar. Dostlarımızın toplantı için sosyal medyadan, direkt kurumlara çağrı yaparak davet etmelerine rağmen katılım beklenenden altında kaldı diyebiliriz. Ancak buna rağmen bütün katılımcıların yaptığı konuşmalar, düşünceler ve önerilerde bulunmalarıyla oldukça nitelikli ve verimli bir toplantı gerçekleştirmiş olduk.

Toplantı, günün anlam ve önemini dikkate alarak işçi sınıfı tarihinin henüz aşılamayan en büyük eylemini 15-16 Haziran işçi ayaklanması anlatan kısa belgeselin izlenmesiyle başladı. (...) Konuşmacılar Prof. Dr. Yüksel Akkaya, Dr. Gökhan Bulut ve Öğretmen Sendikası Ankara temsilcisi Timur Yalçın, Türkiye işçi sınıfının örgütlenme ve mücadele tarihini, bugün yürütülen mücadele deneyimlerini, sendikalar ve demokratik kitle örgütlerinde yaşanan bürokratikleşme ve tabandan kopuşu, eylemlerde atılan sloganların samimiyet testini değerlendiren sunumlar yaptılar. (...) Konferansın önemli bir bölümü de Boliviya'da bir aydır süren emekçi halk hareketinin öncülerinden önemli bir sendikandan yöneticisi olan Aquilardo Caricari Cala'nın çevrimiçi bağlantıyla ülke gerçeklerini ve ABD emperyalizmiyle işbirlikçi sermaye sınıfına karşı yürüttükleri mücadelenin nedenlerini, özelliklerini anlatmasıydı.

Forum bölümünde salondaki farklı iş kolla-

rından farklı kurumlardan birçok arkadaş söz aldı, düşüncelerini belirtti.

Özetleyecek olursak; forum bölümünde dile getirilen düşünceler işçi sınıfının, üretim süreçlerinde yaşanan değişimin ortaya çıkardığı yeni biçimler ve örgütlenme sorunları, solun güncel durumu ve güçlerin dağılıklığı ve bunların nasıl aşılabileceği üzerine yoğunlaştı. Mücadele sürecinde bir tıkanma yaşandığı, mücadeleciler sendikaların girişimleri, solun dağılıklığı, bir odak oluşturulamaması ve işçi sınıfına önderlik edilecek yol gösterecek güçlü bir partinin olmayışı vurgulandı.

Demokratik kitle örgütlerinin ortak bir mücadelede buluşturulması, üyelerinin toplumsal süreçlere duyarlı hâle getirilmesi için politikleştirilmesinin gerekliliği vurgulandı. Tek tek söz alan her arkadaşın konuşması çok değerli ve bütünlüleyici, yol açıcı oldu diyebiliriz. Toplantının bütünü ve çıkarılması gereken sonuçları açısından Müslüm Kabadaşı arkadaşın yaptığı özet değerlendirme de toparlayıcı oldu.

Toplantının forum bölümünde yol gösterici olması açısından geçen yaz yapılan Kitle Örgütleri Kamp Buluşmasına dair kısaca bilgilendirme yapma şansımız oldu. Toplantı öncesi ve sonrasında kamp bültenimizi oradaki arkadaşların bazılarına vererek daha detaylı bilgilenmeleri için okumalarını istedik.

Bu toplantı bir başlangıç olarak giderek yükselen sınıf mücadelesi bakımından çok anlamlı bir ilk adım olarak değerlendirildi. Bundan sonra yapacağımız toplantının biçimi, içeriği, katılımcı kurumları, hedefleri, hitap edeceği kitle, daha uzun zamana yayılmış kolektif bir emeğin planlı bir çalışmanın sonucu yürüteceğimiz hazırlıkla çok daha güzel olacaktır.

Herkesin kafasında hem sorunların tanımlanması hem çözüm önerileri konusunda oluşan parçalar çok anlamlı kolektif bir zeminde bir araya getirilmiş oldu. Her katılan arkadaşın katkısı çok değerliydi. Umarız onlar açısından aynı olumlu sonuçlara yol açmıştır.

Not: Ertesi gün saat 11.00'de toplantıda emeği geçen ve katılan dostların birkaçıyla birlikte birçok ilden gelen Öğretmen Sendikası üyelerinin seslerini duyurmak istedikleri Güvenpark'ta devlet şiddetiyle bastırılan eylemine katıldık. Orada yaşananlar, yaptığımız toplantının ne kadar anlamlı ve gerekli olduğunu ve çok daha iyilerini yapmaya ihtiyacımız olduğunu doğrular nitelikteydi.

İzmir'den Bir Köz Okuru

İşten atılan İzmir MMO üyelerinden protesto

“Emek ve Demokrasi Güçleri”nin bileşeni olan odalar ve sendikalar, söz konusu kendi kurumlarında çalışanlar, sendika üyesi kendi çalışan işçiler olunca, emekçilerin hakları ve demokrasi gibi kavramları bir kenara koyup yerine bürokrasi ve özel çıkarları öne çıkarıyor.

4 Eylül Cuma günü işten atılan dört emekçi mühendisle birlikte son bir buçuk ayda işten atılan emekçi sayısı 12'ye yükseldi.

İşlerine son verilen mühendislere gerekçe olarak “Odalarımız Emekten Yana Toplumcu Bir Anlayışla Yönetilmelidir” başlıklı açıklamaları neden gösterildi. Daha önce işten atılan arkadaşlarına sahip çıkan mühendislerin bu haksız uygulamayı eleştirdiği için oda yönetimi tarafından işlerine son verilmiş oldu. Odaların kapitalist bir işletme zihniyetiyle kâr-zarar hesabı yapılarak yönetilemeyeceğini söyleyen emekçi mühendisler, sessiz kalmayarak bu tutuma karşı direneceklerini duyurdular.

İşten çıkarılan emekçi mühendisler, 4 Eylül günü işlerine son verilmesinden sonra MMO'nun Tepekule'deki binasının girişinde oturma eylemi başlattıklarını duyurdular.

11 Eylül Cuma günü 17.30'da bir basın açıklaması gerçekleştiren emekçi mühendisler, toplumsal mücadelede emekten yana olan tüm kişi ve kurumları harekete geçmeye, tutum almaya çağrdılar.

Yapılan açıklamada “Bir kez daha ‘odaların emekten yana toplumcu bir anlayışla yönetilmesi’ gerektiğini vurguluyoruz” denilerek şu görüşlere yer verildi:

“Talebimiz açık ve nettir!

İşten atılma kararı kaldırılmalı, atılan emekçilerin geri dönüşü sağlanmalıdır.

TMMOB'a kara bir leke süren bu kararın sahipleri hesap vermelidir.

Başta MMO İzmir Şube üyeleri olmak üzere; TMMOB Genel Merkezi, MMO Genel Merkezi, TMMOB'a bağlı oda üye ve yöneticileri harekete geçmeli, sorumluluk almalı, TMMOB tarihi ve değerlerine aykırı bu yaklaşıma ve işten atmalara karşı tutum almalıdır.

İşten atılan MMO üyesi İzmir Şube çalışanları”

Basın açıklamasına çok cılız bir destek olduğunu söylemek gerekir. Az sayıdaki devrimci yapı ve Tüm Emeklilerin Sendikası, temsili düzeyde dayanışma gösterdi. Bu durum birçok yapının MMO'nun sol ve “Emek ve Demokrasi Güçleri” içindeki etkisi ve manipülatif açıklamalarına bağlanabilir. Eylemde “Direne direne kazanacağız!”, “Yaşasın sınıf dayanışması!”, “Zaffer direnen emekçinin olacak!”, “Birleşe birleşe kazanacağız!”, “İş, ekmek, özgürlük!” sloganları atıldı.

İzmir'den Bir Köz Okuru

Alinteri ve Köz'den ortak kamp

Alinteri ve Köz olarak yaklaşık bir yıldır sürdürdüğümüz devrimci güç birliğini Balıkesir Burhaniye'de düzenlediğimiz “Devrimci Mücadelelerin Kökleri, Araçları ve İhtiyaçları” başlıklı ortak kampımızla bir adım daha ileriye taşındık.

Bugün devrimci hareketin önündeki temel sorunlardan biri, düzenin derinleşen siyasi krizine karşı büyüyen hoşnutsuzluğu örgütlü, bağımsız ve devrimci bir mücadele hattında birleştirebilmek. Toplumun geniş kesimlerinde sisteme yönelik öfke ve arayış büyürken, bu öfkeyi kalıcı bir sınıf hareketine ve devrimci bir siyasal güce dönüştürecek örgütsel araçların zayıflığı temel bir sorun olarak karşımızda duruyor.

Bizim açımızdan devrimci güç birliği, mevcut dağınıklığı yalnızca yan yana gelerek aşma girişimi değil, işçi sınıfının bağımsız devrimci hareketini büyütmeye iddiasının somut bir aracı olmalıdır. Kampı bu ihtiyaç üzerinden şekillendirdik.

İKİ AYRI KURUM TEK BİR KURUM GİBİ HAREKET ETTİ

Kampımıza İstanbul, Ankara, Çanakkale ve İzmir başta olmak üzere birçok ilden yüzden fazla işçi, genç ve kadın katıldı. Çeşitli kuşakların bir arada bulunduğu, gençliğin dinamizmiyle deneyimin örgütleyiciliğinin harmanlandığı kampımıza Doruk Madencilik işçileri de aileleriyle birlikte güç ve anlam kattı.

Yemeklerin kolektif şekilde hazırlandığı, düzen ve temizliğin aynı yaklaşımla sağlandığı, gündelik hayat içindeki paylaşımlarla ilişkilerin derinleştirildiği, iki ayrı kurumun tek bir kurum gibi hareket ederek devrimci odak yaklaşımımızın daha ileri bir noktaya taşınmasını cisimleştirdiği kampımızda birlikte eğlenmek de vardı siyasal-toplumsal gelişmelere, sınıf mücadelesinin sorunları ve çözüm önerilerine dair tartışmalar, sohbetler, paneller de...

Ekim Devrimi'ni Savunmanın Temel Çizgileri; Sınıf İçinde Devrimci Çalışma: Yeni Koşullar, Vazgeçilmez Araçlar, Emperyalist Paylaşım Kavgasının Seyri ve Devrimci Çıkışın Koşulları, Sınıf Mücadelesi ve Kürtlerin Demokratik Talepleri başlığıyla yapılan paneller ilgiyle karşılanırken akşam saatlerinde de Sınıf Mücadelesi ve Hapishaneler, İşçi Sınıfı İçinde Çalışmalardan Süzülen Deneyimler başlıklı serbest sohbetler gerçekleştirildi.

PANELLERLE GEÇMİŞİ, GÜNÜ VE GELECEĞİ KONUŞTUK

Kamp açılışında sınıf mücadelesinde yitirdiklerimiz anısına saygı duruşu ve ardından kamp programı ve düzenine ilişkin bilgilendirmeler yapıldı. Kamptaki ilk panelin başlığı Ekim Devrimi'ni Savunmanın Temel Çizgileri'yd. Her iki konuşma da Ekim Devrimi'nin güncelliğini temel alıyordu. Ekim Devrimi'nin bugün de dönüp dersler çıkarılması gerektiğini savunan konuşmacılar, bu derslerin özellikle birkaç başlıkta öne çıkarılması gerektiğini söylediler. Ekim Devrimi'nin birinci dersinin iktidar hedefi olduğu birçok kez vurgulandı. Emekçilerin ve ezilenlerin sorunlarının çözümünün iktidarı hedefleyen bir devrimci mücadele neticesinde çözülebileceğinin altı çizildi. Ayrıca Ekim Devrimi'ni mümkün kılan bolşevik

öncünün bugünkü eksikliğinin de üzerinde duruldu. Öncü sorununun bir “inşa” sorunu olduğunu, Bolşeviklerin de Ekim Devrimi'ne giden yolda birçok dönemden geçerek bu inşayı tamamladıklarını söyleyen konuşmacılar, bugün de komünistlerin önünde aynı görevin durduğunu belirttiler.

İkinci günün ilk etkinliği, Sınıf İçinde Devrimci Çalışma: Yeni Koşullar, Vazgeçilmez Araçlar idi. Yapılan konuşmalarda, Türkiye'deki siyasal süreç, emekçiler üzerindeki siyasal kuşatma ve işçi havzalarının dönüşümü anlatıldı. Sınıf içinde çalışma yürütürken, emekçilere özgüven aşılayan ve sorunların emekçinin kendi kollarıyla çözümünü amaçlayan bir tarzın önemi üzerinde duruldu. Bu etkinliğin soru-görüş bölümü, sınıf içinde çalışmaya dair çok sayıda deneyimin aktarılması ve görüşün ifade edilmesiyle geçti. Konuşmacılar da bu şekilde bir tartışmanın önemi üzerinde ayrıca durdu. Devrimci odak inşasının birinci alanını sınıf içindeki çalışma olarak tanımlayan Alinteri ve Köz'ün, değişen koşulları ve bu çalışmanın araçlarını ele almaya da özel bir önem verdiği ifade edildi.

İkinci günün programı, Emperyalist Paylaşım Kavgasının Seyri ve Devrimci Çıkışın Koşulları paneliyle sürdü. İkinci Paylaşım Savaşı sonrasında kurulan ABD merkezli emperyalist statükonun sürdüğüne, lakin derinleşen bir krizle cebelleştigine vurgu yapan konuşmacılar, bu kavgaanın emekçilerin ve ezilenlerin sırtına bindirdiği yüke dikkat çektiler. Savaşın ekonomik ve askeri yükünün her zaman emekçilere bindiğini belirten konuşmacılar, savaş hususunda emekçilerin çözümünün devreye girmesi gerektiğini söylediler. Bu çözümün en net ifadesini, Birinci Paylaşım Savaşı sırasında vuku bulan Ekim Devrimi'ne önderlik eden Bolşeviklerde bulduğunu, “anayurdu savunma” politikasına karşı “asıl düşman kendi yurdunda” politikasının bugün de çözümün kaynağı olduğunu vurguladılar. 10 aydır adım adım

büyütülen devrimci güç birliğinin de bu devrimci çizgi ile diğerlerinden ayrıldığını, Alinteri ve Köz'ün çağrısının da bu devrimci çizgi etrafında güç birliğini büyütmek olduğunu hatırlattılar. Konuşmacılar, devrimci çıkışın koşulunun, devrimci bir odağın yaratılması olduğunun altını çizerek konuşmalarını tamamladılar.

Kamptaki son panel, Sınıf Mücadelesi ve Kürtlerin Demokratik Talepleri başlığını taşıyordu. Bu etkinlikte konuşmacılar, Kürtlerin demokratik taleplerinin sınıf mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olduğunun altını çizdiler. Sosyal-şovenist dalgaya karşı Kürtlerin en önde gelen demokratik hakkının “kendi kaderini tayin hakkı” olduğunu tok bir biçimde savunmanın önemi üzerinde durdular. Bunun devamında, anadilden yerel yönetimlere varana değin, Kürtlerin daha birçok demokratik talebinin de sınıf mücadelesinin gündeminde olduğunu, bu hakların mücadele konusu edilmesi-nin, emekçilere güven vermek açısından da özel önem taşıdığını belirttiler. Anadil hakkının, bir ulusun varlığını tanımak anlamına gelmesi hasebiyle, bu temelde bir mücadelede önemli bir yer tuttuğu ifade edildi. PKK'nın demokratik konfederalizm programı, çözüm süreci, Türkiye'deki siyasal rejim gibi etmenlerin, Kürtlerin demokratik talepleri gündemini şekillendirdiğini, komünistlerin de kendi çözüm yolları ile birlikte bu mücadelede yer alması gerektiğini dile getiren konuşmacılar, sözlerini bu yönde bir mücadeleyi büyütmeye çağrısı ile tamamladılar. Gerek panellere gerekse serbest sohbetlere olan ilgi, yapılan konuşmalar ve sorulan sorularla dile geldi.

DORUK MADENCİLİK İŞÇİLERİ DENEYİMLERİNİ AKTARARAK GÜÇ VERDİ

Kampımıza katılan Doruk Madencilik işçilerinin yaşadıkları sürece dair yaptıkları içten konuşmalar, sınıf çalışması ve sınıf hareketinin bugünkü düzeyi-niteliğine dair önemli veriler sundu. İşçiler süreci, Bağımsız Maden-İş'le birlikte direnişe başlama kararını nasıl aldıklarını, direniş sürecinde neler deneyimlediklerini, hangi sonuçları çıkardıklarını, bundan sonrasında ilişkin neler düşündüklerini deneyimlerinden süzülen yalın konuşmalarla ifade ettiler. İşçilerin eşleri de

işçiler de konuşmalarını “Artık hiçbir direniş çadırı uzağımızda, bizim dışımızda gördüğümüz adresler değil” sözleriyle bağlayarak direniş içinde edindikleri birikimi, bilinçsel-ruhsal sıçramayı ifade etmiş oldular. Bu, kampa katılan genç devrimcilerin ve diğer tüm katılımcıların sınıf çalışmasının önemi, sorunları ve çözüm yolları konusunda doğrudan deneyimle buluşmaları anlamına geldi.

HAPİSHANELERİN MÜCADELEDEKİ YERİ

Yine Sınıf Mücadelesi ve Hapishaneler başlıklı serbest sohbette de hapishanelerin tarihsel olarak kazandıkları anlamın altı çizildi. Tarihte hapishaneler ve dışarıdaki mücadele arasındaki dolaysız ilişkiye işaret edildi. Sınıf mücadelesinin bir cephesi olan hapishanelerin geçmişte devrimciler ve Kürtlerin yakın çeperinin kapatıldığı mekânlar-ken bugün hemen hemen tüm kesimlerin yolunun düştüğü mekânlar hâline gelmesinin aslında yaşanan rejim krizinin de turnusolu olduğuna vurgu yapıldı. '80'ler, '90'lar ve bugün arasındaki farkların mücadelenin karakteri ve ruhuyla doğrudan ilişkili olduğu kaydedildi.

Konuşmalarda bugünün koşulları, sisteme tepkinin hemen tüm kesimlerde geniş bir toplumsal gerçeklik hâline geldiği, hapishanelerin bu açıdan ağzını açanın uğrağına dönüştüğü, ancak örgütlü devrimciliğin bu ağır kriz koşullarında kendisini yeniden var etmekte sorunlar yaşadığı şeklinde özetlenirken, devrimci odak tartışmalarının tam da bu noktada anlam kazandığı dile getirildi. Kuşaklar arası farklar ve bugünkü genç kuşakların bu tarihsel koşullarda devrimci örgütlülüğün parçası hâline getirilmesinin sorun ve sıkıntıları da bu bahiste konuşuldu.

KAMPIMIZ DEVİRCİ ODAK FİKRİNİN SOMUT KAZANIMI OLDU

Kampımız ideolojik-siyasi konularda gruplar hâlinde yapılan sohbetler, müzik dinletisi gibi etkinliklerle dolu dolu geçenken seneye yapacağımız daha büyük kamplar için kazandığımız güç ve moralle sonlandı. Devrimci odak fikrinin somut bir kazanımı olan kampımız bu yolda atacağımız yeni adımlara dair yarattığı motivasyonla anlamına kavuştu.

1 Eylül: Kürtlere özgürlük, Ortadoğu'ya barış!

Nazi Almanyası'nın 1 Eylül 1939'da Polonya'yı işgaliyle başlayan İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'na atıfla, haksız-emperyalist savaşların yarattığı yıkıma dikkat çekmek için “barışa” adanmış gün olan 1 Eylül Dünya Ba-

riş Günü vesilesiyle birçok kentte sokağa çıkıldı. Yürüyüşler ve basın açıklamaları biçiminde gerçekleşen eylemlerden biri de İstanbul Kadıköy'de yapıldı.

İstanbul Emek, Barış ve Demokrasi Güçleri'nin çağrısıyla Boğaziçi'de bulunan çok sayıda siyasi parti, kurum ve sendika, “Savaşa ve sömürüye karşı demokrasi ve barış kazanacak” şiarıyla Kadıköy İskelesi'ne yürüdü. Sloganlar, ajitasyon konuşmaları eşliğinde gerçekleşen yürüyüşün ardından İskele Meydanı'nda basın açıklaması gerçekleştirildi.

Emperyalist kapitalizmin dünyayı yeni bir paylaşım savaşına doğru sürüklediği bu koşullarda gerçekleştirilen eyleme; savaşa, militarizme, baskı ve sömürü politikalarına karşı yükselen sloganlar damgasını vurdu. Kürt ulusal sorununun çözümünün genel olarak demokrasi ve özgürlükler sorunundan bağımsız ele alınmayacağı, silahların susmasıyla sınırlı bir yaklaşımın kabul edilemeyeceği belirtilip, demok-

ratikleşme ve barışın toplumsallaştığı oranda karşılıklı bulabileceğine dikkat çekildi.

Sık sık “Katil ABD Ortadoğu'dan defol; Emperyalistler yenilecek, direnen halklar kazanacak; Filistin'de düşene, dövüşene bin selam; Yaşasın devrim ve sosyalizm; Yaşasın halkların kardeşliği; Barış hemen şimdi!” gibi sloganların haykırıldığı eylemde, Kürt gençleri de “sürecin” temel taleplerinden biri olan Abdullah Öcalan'a özgürlük talebini ifade eden sloganlarıyla yer aldı.

Alinteri ve Köz ortak imzalı “Kürtlere özgürlük, Ortadoğu'ya barış” pankartının taşındığı eylemde alandan yükselen sloganlara katılmanın yanı sıra “Kürtlere özgürlük, Ortadoğu'ya barış; Filistin'e özgürlük, Ortadoğu'ya barış!” sloganlarını haykırdık.

İrkçi, kafatasçı bir güruhun yürüyüşe yönelik örgütlü saldırı girişimi de “Faşizme karşı omuz omuza! Faşizme karşı tek yol devrim!” sloganlarıyla karşılandı. Eylem, konuşmaların ardından sonlandı.

Dostların arasında, güneşin sofrasındayız

İnşaat İşçileri Sendikası, “Güneşin Sofrasındayız, Dostların Arasındayız” şiarıyla 23 Ağustos Pazar günü Kemerburgaz’da bir dayanışma pikniği düzenledi.

Piknikte ortaya çıkan tablo, kısa sürede örgütlenmiş olmasına karşın, İnşaat-İş’in işçi sınıfına ve işçi sınıfı mücadelesine yaklaşımından bağımsız değildi. İnşaat işkolunda örgütlenen, inşaat işçilerinin hak ve talepleri için mücadele eden bir sendika olduğundan dolayı elbette şantiyelerden gelen inşaat işçileri de piknikteydi. Fakat pikniği bununla sınırlı değerlendirirsek hem eksik hem de yanlış olur.

İnşaat-İş’in kurduğu Dayanışma Arama Kurtarma (DAY-AK) ekibi, hazırlık çalışmalarından bitişine kadar pikniğin aktif bir parçasıydı. Ankara’daki arama kurtarma ekibinin emekçi mahallelerden katılacak küçük büyük çocuklar için topladığı oyuncak bağışlarının ve piknik organizasyonunda başından sonuna aldığı sorumlulukların yanı sıra piknik programının da önemli bir bölümü DAY-AK’a ayrıldı. Kahvaltı için kurulan ortak sofranın ardından “Deprem Farkındalığı ve Emekçilerin Dayanışması” başlıklı söyleşi, katılımcılar tarafından ilgiyle takip edildi. DAY-AK ekibinin kendisinin de aldığı eğitimlerinden biri olan “dayanışma ve kolektivizm” oyunu da işçi ve emekçilerle birlikte heyecanla oynandı. Deprem farkında-

lığını artırmak için arama kurtarma operasyonlarında kullanılan makine ve aletleri sergileyen DAY-AK standı, hem emekçilerin hem de emekçi çocuklarının dikkatini çekti. Arama kurtarma ekibine gönüllü olarak katılmak isteyenlere çağrı yapılırken aynı zamanda temel bilgileri öğrenmek için Tarlabası lokalinde verilecek eğitim de duyurulmuş oldu. Kısacası Dayanışma Arama Kurtarma ekibi de pikniğin salt bir katılımcısı değil, bilfiil örgütleyicisiydi.

İnşaat-İş’in dar çıkarlarını değil, sınıfın genel çıkarlarını önceleyerek farklı sektörlerde mücadele eden sendikalarla dayanışmayı sürdürmeye kararlı, eylemli ve ısrarlı tutumu da piknik alanına yansıdı. Dev-Turizm İş, Limter-İş, Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası, Dev Yapı-İş, Yapı Yol-İş pikniğe katıldı. Çalışmalarından ötürü gelemeyen diğer mücadeleci sendikalar ise selamlarını ilettiler, bunun ötesinde pikniğin hazırlık çalışmalarında dayanışma göstererek destek oldu. Aynı zamanda, Emek ve Adalet Platformu, Mayıs’ta Yaşam Kooperatifi ve Boğaziçi Üniversitesi Öğrenci Temsilciliği Kurulu’nun Emek Komitesi’nden arkadaşlar da aramızdaydı. Başka bir deyişle, dayanışma pikniği, şiarıyla uyumlu bir şekilde, farklı alanlarda emekçilerin arasında mücadele yürüten güçlerin bir araya gelmekle sınırlı kalmayıp bizzat sahiplendiği bir zemin oldu.

Klasik sendikal bakış açısının

hapsolduğu sektörel sınırların ötesine geçen bir anlayışın önemli bir göstergesi de sendikanın yakın zamanda açılan Tarlabası’ndaki lokaliydi. İnşaat-İş’in dayanışma pikniği, kısa süre içerisinde lokalde emekçilerle ve emekçi çocuklarıyla beraber yapılan eğitim dayanışmasından sosyal ve kültürel aktivitelere uzanan faaliyetlerin de taşındığı bir piknik oldu. Tarlabası’ndaki emekçiler, ev kadınları, esnaf, lokalin faaliyetlerine katılan öğrenciler ve aileleri de pikniğe geldi. Memnun kalmanın ötesinde bu çalışmalara katılan emekçiler arasında da yeni bağlar kurulmasına vesile oldu. Aynı zamanda emekçilerle benzer faaliyetleri başka şehirlerde gerçekleştirmenin imkânları tartışıldı.

Sonuç olarak inşaat sektöründen ve farklı sektörlerden emekçilerin yanı sıra emekçiler arasında mücadele yürütenlerin bulunduğu ortak bir zemin oldu dayanışma pikniği. Çalışması kısa bir süre içinde yapılsa da yüzü aşkın kişinin katıldığı, İnşaat-İş’in farklı alanlardaki çalışmalarının taşındığı, sınıf dayanışması ruhunun damgasını vurduğu bir piknikti; bu anlamıyla herkese umut ve güven aşıladı.

Alinteri ve Köz olarak biz de pikniğe katıldık. Pikniğin “Dayanışmayı Büyütenin Önemi” başlıklı forumunda söz alanlar arasındaydık. İstanbul’un çeşitli yerlerinden gelen emekçilerin de farklı kitle örgütlerinin de katıldığı forum canlı ve nitelikliydi. Konuşmaların hepsinde ön plana çıkan vurgu, kitle örgütleri arasında rekabetçilikten uzak bir şekilde dayanışmayı ve emekçilerin birleşik, ortak mücadelesini büyütmeye gerekliliği oldu. Alinteri ve Köz olarak yaptığımız konuşmalarda biz de benzer noktaları vurguladık.

Köz adına konuşan yoldaş, maden işçilerinin gasp edilen ücretleri için verdikleri mücadeleden köklerin dilleri ve kimlikleri için verdikleri mücadeleye emekçi ve ezilenlerin temel taleplerinin damga vurduğu bir süreçten geçtiğimizi söylediler:

Karabağlar Belediyesi önünde sürgünlere karşı eylem

Temmuz ayı sonunda Yeni Parti’ye geçen Karabağlar Belediyesi’nde 15 yıldır çalışan Murat Mengirkaon, belediyedeki TİS sürecinin ardından “rotasyon” kılıfı altında görev yeri değiştirilerek sürgüne maruz bırakıldı. Belediye ile yetkili sendika Belediye-İş arasında yürütülen toplu sözleşme görüşmelerinin ardından bu görüşmelerdeki sendikal yaklaşımı ve idarenin tutumunu eleştirmesi üzerine böyle bir baskı uygulamasıyla karşı karşıya kalan Murat Mengirkaon ve dostları, 20 Ağustos Perşembe günü belediye önünde eylemli bir biçimde bu sürgün uygulamasını protesto ettiler. Eyleme sol-sosyalist akımlardan ve sendikalardan da katılım gerçekleşti.

Açıklama başlamadan önce Doruk Madencilik’te çalışan, kıdem tazminatı, yıllık izin, ücretsiz izin ve birikmiş alacakları için haftalardır direnen maden işçileri selamlandı. Murat Mengirkaon açıklamasında şu vurguları yaptı:

“On beş yıldır Karabağlar Belediyesi’nde hizmet üreten bir kamu emekçisiyim. TİS sürecinin ardından tarafıma tebliğ edilen görev değişimi ya da basit bir idari tasarruf değildir! (...) Buradan soruyorum: Üyesi olduğumuz sendikayı ve TİS sürecini eleştirmemiz neden sürgün edilmemize gerekçe yapılıyor? Sendikayı eleştirmek, söz söylemek suç mudur? Bugün sadece kendi adıma değil; İzmir genelinde belediyelerde giderek yaygınlaşan sürgünlere, mobbinge ve keyfi ‘havuz’ uygulamalarına dikkat çekmek için de buradayım. Aylarca maaşsız bırakılarak ‘havuz’ adı verilen şirket alanlarında bekletilen işçilerin yaşadığı dramı kimse duymuyor.”

İzmir’de yerel yönetimlerde yıllardır hüküm süren sosyal demokrat yerel iktidarların, kendilerini nasıl takdim ederlerse etsinler, söz konusu işçiler olduğunda aslında hükümetteki AKP-MHP blokunun kötü bir karikatürü ve taklidi olduğunu gösteren yüzlerce örnekten birini oluşturan bu sürgün uygulamasına karşı mücadeleyi İzmir’deki yerel yönetim emekçilerinin genelinin gündemine sokma görevi karşımızda duruyor. Zira işçi-memur ayrımını aşacak bir şekilde İzmir’deki muhtelif belediyelerde çalışan sınıf bilinçli tüm yerel yönetim emekçilerinin bu tip ve benzer saldırılara karşı ortak bir karşı koyuş sergilemesi, böyle bir tutumun örgütlenmesi ihtiyacı artıyor.

MURAT MENGİRKAON’A DESTEK ZİYARETİ

24 Ağustos 2026 Pazartesi gününden itibaren eylemine Karabağlar Belediyesi önünde oturma eylemiyle devam eden Murat Mengirkaon’a İşçi Emekçi Birliği-İzmir bileşenleri olarak destek ziyaretinde bulunduk.

Yaşasın Eylemli Sınıf Dayanışması!

İzmir’den Komünistler

İşçi Emekçi Birliği’den asgari ücret çalışması

İşçi Emekçi Birliği İzmir bileşenleri olarak geçtiğimiz seneden bu yana eylemli bir şekilde sürdürdüğümüz asgari ücret çalışmasının planlı bir ayağı olan afişleme çalışmasını Alinteri, Köz, Söz ve Eylem ortak çalışması ile Basmane ve Konak gibi merkezi noktalarda yaptık.

Yaygın bir şekilde gerçekleştirilen afişleme faaliyetinde kullandığımız afişte “Açlığa, sefalete karşı mücadeleyi yükseltelim! Genel grev, genel direnişi örgütleyelim!” şiarı yer aldı.

İzmir’den Komünistler

Tutuklu sendikacılara özgürlük!

Bağımsız Maden-İş Başkanı Gökay Çakır ve örgütlenme uzmanı Başaran Aksu’nun Ankara’da süren eylem sürecinde tutuklanması haberi üzerine “Sendikacılık suç değildir, tutuklu sendikacılar serbest bırakılsın” şiarıyla, 27 Ağustos tarihinde Süreyya Operası önünde düzenlenen basın açıklamasına katıldık. Ayrıca eyleme Mücadele Birliği, Komün, Partizan, ESP, EHP, DEM Parti ve Mücadeleci Sendikalar katıldı. Biz de eyleme güç vermek amacıyla flamamızla katıldık.

Anadolu Yakasından Komünistler

Piknik, seminer ve kamp çalışmaları

Ağustos ayında kitle örgütünün düzenlediği pikniğe, Lenin’in Emperyalizm kitabı seminerine ve Köz-Alinteri kampına katıldık ve çevremizdeki emekçileri bu çalışmalara katacak, siyasetler ve kitle örgütlerini bu etkinliklerden haberdar edecek bir plan yaptık.

Bu etkinliklerin devrimci odak yaratma mücadelemizin bir parçası olduğunu, nasıl emekçi mahallelerde emperyalizme karşı tutumumuzu emekçilere birlikte anlatıyorsak, seminerde de birlikte tartıştığımızı, piknikte ve kampda da Alinteri ile bir yıla yakındır gerçekleştirdiğimiz bu yürüyüşü kararlılıkla sürdürdüğümüzü diğer muhataplarımıza göstermeyi amaçladığımızı, seminerlerde amacımızın diğer bileşenleri görüşlerimize ikna etmek değil, bilakis eylemli mücadelemizin bir parçası olarak bunları tartışmayı önemli gördüğümüzü anlatmayı planladık.

Görüşebildiğimiz arkadaşlardan kimisini kitle örgütü pikniğine, kimisini seminere katabildik. Kampa çalışma koşulları ve sağlık sorunları sebebiyle katılamayacaklarını iletenler de oldu.

Siyasi kurumları ziyaret ederek kampa ve emperyalizm seminerine davet ettik, katılımlarının siyasi bir güç katacağını ifade ettik.

Avrupa Yakasından Komünistler

Hasan Coşkun paneli

Alinteri ve Köz olarak birlikte örgütlediğimiz Hasan Coşkun panelini siyasetlere ve kitle örgütlerine duyurmayı, aynı zamanda çevremizdeki emekçileri panele çağırmayı hedefledik.

Bu kapsamda Avrupa yakasında bulunan kurumlara panel davetiyelerimizi ilettilik. Panelle ilişkilerimizi çağırma konusunda, yukarıda aktardığımız kapsamda bir görüşme gerçekleştirdik. Bir yoldaşımızla bir araya gelerek onun çevresindeki insanlarla buluşmayı beraber örgütledik. Bu buluşma oldukça faydalı oldu, nitekim buluştuğumuz arkadaşı da panele katabildik.

İlişkilerimizi davet ettiğimiz buluşmalarda hem gazetemizi ilettilik, hem emperyalizm konusu ve dolayısıyla NATO zirvesi üzerine sohbet ettik. Yüz yüze yaptığımız çağrıların bir sonucu olarak yedi arkadaşımız panele katılım gösterdi. Panel sonrasında birkaç arkadaşımızdan değerlendirmelerini dinleme fırsatımız da oldu. Konuşabildiğimiz herkes etkinliği olumlu değerlendirdiğini, “asıl düşman kendi yurdunda” çizgisini somutlamak gerektiğini bildirdi.

Avrupa Yakasından Komünistler

Adnan Yücel gecesi için afişleme

İnşaat-İş Sendikası ve Deri-Tekstil-Kundura İşçileri Derneği’nin birlikte örgütlediği, 3 Ekim Cumartesi akşamı saat 18.00’de Mustafa Necati Kültür Merkezi’nde gerçekleştirilecek Adnan Yücel Gecesi için yaygın bir afişleme çalışması gerçekleştirildi.

Basmane, Alsancak ve Altınyol istikametinde, emekçilerin yoğun olarak kullandığı güzergâhlarındaki noktalarda gecenin duyuru afişleri yapıldı. Afişlerde hem etkinliğin duyurusu hem de Adnan Yücel’in devrimci mücadele ve sınıf savaşımı ile özdeşleşmiş, devrimciler açısından bir şiarı dönüşmüş “Bitmedi Daha, Sürüyor O Kavga!” dize-leri yer aldı. Sınıf dayanışmasının iyi bir örneği olarak iki işçi örgütlenmesinin birlikte düzenlediği bu etkinliğin duyurusu için Alinteri ve Köz okurları da sorumluluk üstlenerek afiş çalışmasına katıldı.

Bir işçi gecesi olarak örgütlenen 3 Ekim’deki Adnan Yücel Gecesi, sınıfın ve kavganın şairi Adnan Yücel’in dizeleri ve o dizelerden beslenen ezgilerin yer aldığı bir programa sahip olacak. Bu etkinliğin muhatapları ile buluşması için faaliyetimizi sürdüreceğiz.

Yaşasın Eylemli Sınıf Dayanışması!

İzmir’den Komünistler

NATO tutsaklarına özgürlük!

NATO ve Emperyalist Savaş Karşısı Birlik'in Kadıköy Süreyya Operası önünde "NATO Tutsaklarına Özgürlük" çağrısıyla gerçekleşen basın açıklamasına katıldık.

Eyleme nasıl katılacağımızı teknik sebeplerle planlayamadık. Eyleme bir flama ve Alinteri ve Köz ortak imzalı "Tüm siyasi tutsaklara özgürlük" ve "Asıl düşman kendi yurdunda" ortak dövizleriyle katıldık.

Bileşeni olduğumuz Birlik'in merkezi işlerinde üzerimize düşen katılımı sağlamaya özen gösteriyoruz. Eylem öncesinde buluşup planlama imkânımız olmadığından sağlıklı, geniş bir plan yapamamış olduk.

Anadolu Yakasından Komünistler**NATO ve emperyalist savaş karşıtı forum**

NATO ve Emperyalist Savaş Karşısı Birlik'in düzenlediği "NATO ve emperyalist savaşa karşı mücadeleyi büyütme" konuşuyoruz" konulu foruma katıldık.

NATO ve Emperyalist Savaş Karşısı Birlik adına yapılan konuşmada; Türkiye'nin NATO'da üstlendiği halk isyanları ve ulusal kurtuluş hareketlerini bastıran rolüne, TSK'nın NATO'nun ordusu olduğuna, NATO'nun 6-7 Eylül pogromundan Sivas ve 1 Mayıs 1977'ye kadar üstlendiği katliamcı role değinilerek emperyalizmin savaş örgütü NATO'nun yeni halk katliamlarına karşı çıkılması gerektiğine yer verildi.

Etkinliğe bileşeni olduğumuz eylem birliklerinin faaliyetlerine katılmaya gösterdiğimiz özen sebebiyle katıldık. Bununla birlikte amacımız etkinliğe ilişkilerimizi katmak ve siyasetlerden arkadaşlarla temas etmektir.

Etkinlik sonrası arkadaşlardan biriyle devrimci odak üzerine sohbet ettik. Devrimcilerin emekçiler arasında prestij kazanmasına dair ümidinin zayıf olduğunu, ancak yaptığımız anlamlı bulduğunu ifade etti.

Anadolu Yakasından Komünistler**Sömürüye karşı 15-16 Haziran ruhuyla mücadeleye**

15-16 Haziran ayaklanmasının yıldönümünde Cevahir AVM önünde basın açıklaması gerçekleştirildi.

NATO terörüne karşı birleşik mücadele edilmesi gerektiği, sömürüye ve baskıya karşı fabrikalarda, mahallelerde, hayatın her alanında örgütlenerek geleceğimizi birlikte kazanabileceğimiz vurgulandı.

Etkinlik duyurusunun açıklamaya yakın bir tarihte çıkması sebebiyle kapsamlı bir plan yerine kendimiz katılmak üzere plan yapabildik. "NATO'cu, IMF'ci düzen partilerine oy yok; Kürdüz, göçmeniz, 15-16 Haziranları yeniden yaratacağız" dövizlerimiz ve flamamızla açıklamada yer aldık.

Avrupa Yakasından Komünistler**Şoven saldırıya karşı basın açıklaması**

DEM Parti Kadıköy İlçe Örgütü ve İstanbul Geri Dönüşüm İşçileri Derneği'nin 27 Ağustos tarihinde Süreyya Operası önünde düzenlediği basın açıklamasına flamamızla katıldık.

Kürt emekçilere yönelik bu saldırılar, Türkiye'deki demokrasi sorununda savunulması gereken asgari sorumluluklarımıza dair bir eşiği göstermektedir. Türkiye işçi sınıfının demokrasi sorunu, Kürt emekçilerin demokratik sorunlarına değinilmeden ve eşit yurttaş olarak ele alındığı bir mücadele olarak büyütülmeden aşılamayacaktır. Bugün de bu saldırıların emekçilerin tüm bölüklerine yönelik olduğunu, bizi bölen şoven politikaların aksine demokrasi savaşını bağımsız bir mücadeleyle kazanmak için Kürtlere yönelik saldırılara hep beraber göğüs germemiz gerektiğini emekçilere taşımak görevi önümüzde durmaktadır.

Anadolu Yakasından Komünistler

Alinteri ve Köz olarak bu sene yirmi dördüncü düzenlenen Munzur Kültür ve Doğa Festivali'ne katıldık. Festivale katılmamızın birbiriyle ilişkili üç amacı vardı. Birincisi, devrimci odağı yaratmak için yaklaşık dokuz ay önce başlattığımız güçbirliğinin politik muhtevasını anlatmaktı. İkincisi, güçbirliğimizden güç alarak hem Dersim'de olan hem de bizler gibi Türkiye'den gelen diğer sol akımlarla temas etmek ve var olan bağlarımızı güçlendirmektir. Üçüncüsü ise festival vesilesiyle görüşebileceğimiz ilişkilerimizle buluşmayı hedefledik.

BİR FESTİVAL DEĞERLENDİRMESİ

Festivalin içeriği geçen seneye kıyasla Dersim yereliyle ve bu yerelin ekolojik ve kültürel sorunlarıyla daha fazla ilişkiliydi. Gerek festival kapsamında düzenlenen etkinliklerin gerek bu etkinliklerde yapılan konuşmaların çoğu bu sınırları aşmayan bir içerikte gerçekleşti. Üstelik CHP her sene tertip komitesi içerisinde yer alsa da bu sene düzenlenen siyasal süreç paneli de dahil olmak üzere hemen hemen her etkinlikte Yeni Parti konuşmacı olarak yer aldı. Türkiye'nin içinde bulunduğu rejim krizi, DEM'in tarafsızlaşarak tabanını siyaset sahnesinin dışına itiş ve muhalefet koltuğunu Özgür Özel'in Yeni Parti'sinin doldurduğu koşullar, elbette festivalin de nasıl geçeceğinin resmini önden gösteriyordu. Festivalin bu siyasal tablodan bağımsız bir şekilde geçmesi asıl olarak şaşırtıcı ve beklenmeyen bir şey olurdu. Biz de bunun bilinciyle planımızı yaptık. Bu tabloya karşı mücadeleyi, festival kapsamında düzenlenen etkinliklerin soru-görüş bölümünde bağımsız, devrimci hatı vurgulamak üzere alacağımız sözlerle vermeyi anlamlı, daha doğrusu mümkün de bulmadığımız için DEM, SMF ve Yeni Parti'nin konuşmacı olduğu "Türkiye'de Siyasal Süreç, Ortadoğu ve Emperyalist Hegemonya" panelinde dahi söz almayı tercih etmedik. Buna dair görüşlerimizi daha çok birebir görüşmelerimizde, gerek ilişkilerimizle gerekse diğer sol akımlardan arkadaşlarımızla ettiğimiz sohbetlerde anlatmayı tercih ettik. Bu isabetli ve doğrudu.

Sömürgelerde milliyetçilik ve sosyalizm

Amed Marksist Okulu (DMA) ve Laborans işbirliğiyle 13 Haziran'da düzenlenen sömürgelerde milliyetçilik ve sosyalizm paneline katıldık. Panelde, Şerefhan Ciziri, Münir Köymen ve Sinan Çiftiyürek konuşmacı olarak yer aldı.

Şerefhan Ciziri, Kürtçe yaptığı sunumda, Karl Marx'ın ulusal kurtuluş mücadelelerini sınıf mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olarak gördüğünü, tarihsel İrlanda ve Polonya'ya yaklaşımın bunu somutladığını ifade etti.

Münir Köymen ise şöyle konuştu: "Tayin hakkı nedir? Siyasal bağımsız bir devlet kurma hakkı kurmadır. Devlet kurma hakkını reddersen UKK-TH'yi reddersin, bu ulusal sorunda ilkedir."

Sinan Çiftiyürek ise konuşmasında Kürdistan dört parçaya bölündüğü için, bu dört parçada ki mücadelelerin temposunun, nesnel koşulların farklı olduğu, bunların buluşmasının güçlükler barındırdığı, diğer parçalardaki komünist ve Kürdistan partileri ile iletişimde olduklarını ifade etti.

Etkinliğe söz almak üzere bir planla katıldık. Gayemiz, etkinlik vasıtasıyla ilişkilerimizle temas etmektir. DMA ve Laborans'tan arkadaşlarla etkinlik çıkışı sohbet ettik.

Avrupa Yakasından Komünistler**Alinteri ve Köz Munzur Festivali'nde**

Fakat festivalin de sınırlarını belirleyen nesnel koşullarla ilişkili tablosu, değerlendirmemizin yalnızca bir boyutunu oluşturuyor. O yüzden sıkça yapıldığı gibi sadece içeriğe veya festivalin örgütlenmesine ilişkin teknik sorunlara odaklanan olumsuz bir değerlendirme, bizim Alinteri ile festivale katılırkenki beklenti, amaç ve kaygılarımızla uyumsuz olur. Festivalin bütünlüklü bir değerlendirmesini yapmak, bizim açımızdan asıl olarak baştaki kıstaslarımızı gözeterak mümkün olabilir.

Festivale DEM'i ve SMF'yi saymazsak Dersim dışından katılan yalnızca biz olduğumuz için sesleneceğimiz kesimler sınırlıydı. Ama buna rağmen SMF ve ESP ile geçen seneye kıyasla daha yakın bir bağ kurduk. Bu kesimlerle festivale yansıyan tablonun Türkiye'deki genel siyasi tabloyla ilişkili olduğunu, bu sebeple karıştığımız sorunların festival sınırları içerisinde çözülemeyeceğini konuştuk. Düzen partilerinin emekçi hareketi üzerindeki baskısına karşı bağımsız, devrimci bir mücadeleyi savunanların güçlerini sınıf içinde birleştirmeleri gerektiğini vurguladık. Alinteri ile başlattığımız güçbirliğini bunun mütevazı bir örneği olarak anlattık, diğer sol hareketlere de devrimci odak yaratmak için çağrımızı eylemli bir şekilde yükselttiğimizi söyledik. Keza konuştuğumuz arkadaşlarımızla da devrimcilerin rekabetçi ve dargrupçu tutumlarından uzak bir şekilde devrimci siyaset temelinde eylem birliklerinde, güçbirliklerinde bir araya gelmesi gerektiğinde ortaklaştık. Gazete ve dergilerimizi, gazetemizin güçbirliğinin ilk aylardaki çalışmalarına yer veren devrimci odak ekini, broşürlerimizi ilettik; onların yayınlarını da biz aldık.

Bunun yanı sıra festival vesilesiyle hem geçen sene hem de daha evvelden tanıştığımız ilişkilerimizle de görüştük. Sohbetlerimizde Kürdistan sorunundan Türkiye'deki siyasi tablo ışığında devrimcilerin görevlerine uzanan birçok meseleyi konuştuk, tartıştık. Sol siyasetlerden arkadaşlarımızı davet ettiğimiz gibi bu kesimleri de Alinteri ile birlikte örgütlediğimiz kampa davet ettik; onlara yayınlarımızı ulaştırdık.

Kısacası festivale Alinteri ile birlikte katılmamız, sol akımlarla olduğu gibi çevremizdeki kesimlerle de temasımızda bize güç verdi. Aynı zamanda hem Evvel Temmuz Festivali'ne hem de Munzur Festivali'ne katılmamızın güçbirliğimiz çerçevesinden baktığımızda bu yerelleri aşan bir politik etkisi de oldu.

FESTİVAL PROGRAMI

Festivalin Nazımiye'deki programı hariç tüm etkinlik, yürüyüş ve açıklamalarına Alinteri ile

beraber katıldık. İki gün Dersim'de, son gün ise Hozat'ta etkinlik alanlarında ortak standımızı açtık. Dersim'deki standımızı ESP ile birlikte, panellerin gerçekleştirildiği Sanat Sokağı'nda kurduk. Geçen seneye göre stant açan sınırlı sayıda siyaset vardı, polisin de stant açan kurumlara yönelik görece daha büyük bir baskısı oldu. İkinci gün ESP'den, üçüncü gün ise Alinteri'den yoldaşlarımız uyduruk bahanelerle gözaltına alındı. Polisin takip ve gözaltı saldırılarına karşı ortak bir şekilde hareket ettik. Festival kapsamında düzenlenen yürüyüşün ardından yapılan basın açıklamasında ESP'ye ve Alinteri'ne yapılan gözaltılara karşı ses çıkartmak üzere tertip komitesiyle de temasa geçtik.

Geçen sene bir eksiklik olarak gazetemizi pek kullanmadığımızı tespit etmiştik. Bu sene bu eksikliği gidermek için hem Dersim'de hem de Hozat'ta gazetemizle beraber Devrimci Proletarya'yı da yaygın bir şekilde emekçilere ulaştırdık.

İstanbul'da protokol dağıtımları

Gazetemizin Temmuz sayısını Avrupa Yakasındaki kurumların bir kısmına ulaştırdık. Özellikle Alinteri ile ortaklaşa örgütlediğimiz kamp ve yine Alinteri ve İşçi Sınıfının Kurtuluşu ile birlikte örgütlediğimiz seminerler dizisi, son olarak da bizim de katıldığımız İnşaat-İş Sendikası pikniğini gündem ettik. Bunları gündem ederken, salt etkinlik içeriklerini aktarmaktan ziyade devrimci odak için gerçekleştirdiğimiz güçbirliği kapsamında bu faaliyetlerin nereye oturduğunu, bugün devrimci odak ihtiyacının ortak gündemimiz olması gerektiğini açıklamak için vesile kilmaya çalıştık.

Avrupa Yakasından Komünistler

Gazetemizin Temmuz sayısını, Alinteri ve İşçi Sınıfının Kurtuluşu ile ortaklaşa örgütlediğimiz seminerlerin davetiyesini Anadolu Yakasındaki kurumların bir kısmına ulaştırdık. Aynı zamanda güncel siyasi sürece ilişkin sohbetler de gerçekleştirdik. Gündemi genellikle NATO Zirvesi ve çözüm süreci oluşturdu. Biz de bu konularda emekçilere bağımsız siyaset taşıma imkânı açısından devrimci odak ihtiyacının daha da görünür hâle geldiğinden bahisle çalışmalarımızı ve çağrımızı paylaştık.

Anadolu Yakasından Komünistler**Suruç için adalet devrimle gelecek!**

Suruç Aileleri İnsiyatifi'nin çağrısı ile, katliamın yıldönümünde, Kadıköy Halitağa'da bir anma gerçekleşti.

Suruç Aileleri İnsiyatifi adına hazırlanan açıklamada; yıkılmış bir kenti yeniden inşa etmek için yola çıkanların canlı bombanın hedefi olduğu saldırıda yitirilenler anıldı, tüm gerçek faillerin ortaya çıkarılması talep edildi.

Suruç'un hesabının sorulması ve adaletin tesis edilmesi için emekçilerin kitlesel bir seferbeliğinin gerektiğini, emekçilerin seferberliğinin de ancak bir devrimci odakla sağlanabileceğini öne çıkarma amacıyla eyleme katılmayı planladık. Planımız doğrultusunda flamamızı ve "Amed, Suruç, Ankara'nın hesabı emekçilerin kitlesel seferberliğiyle sorulacak; Suruç'a adalet devrimle gelecek; Suruç'ta düşenler yüzünü devrime dönenlerdir" dövizlerimizi taşıdık.

Ayrıca anmada söz verilmesi ihtimaline binaen bir konuşma da hazırladık:

"Amed ve Gar Katliamı gibi Suruç katliamı da üzerinde yaşadığımız burjuva diktatörlüğünün doğrudan sorumlusu ve bizzat faili olduğu katliamların ayrılmaz birer parçasıdır. Bu düzenin bekçisi hükümet kendi krizini çözmek için

açmış olduğu içsavaşla o gün yüzünü devrime dönen devrimcilerin üzerine yürüdü. Bugün de gözaltılar ve tutuklamalarla bu saldırılar sürmekte. O günden beri korkusu değişmedi: adalet ve özgürlüğünü seferberliği ile tesis edecek bağımsız bir emekçi hareketi. Dün olduğu gibi bugün de devrimcilerin katledilmesinin, tutsak edilmesinin esas sebebi budur. Çünkü devrimciler hükümeti korktuğu yerden vuruyor. Suruç'ta düşen devrimcilerin kavgasını; adaleti ve özgürlüğü, emekçilerin tüm özlemlerini onları hükümetin karşısına onu süpürmek için dikecek ortak bir devrimci iradeyi hep birlikte büyüteceğiz. Devrimciler ölü devrimler sürer!"

Anadolu Yakasından Komünistler

Komünist parti siyasi mücadeleyle kurulacak

Köz'ün Haziran sayısının “Siyasi Mücadeleye Davet Örgütlenmeye Davettir” başlıklı yazısında Köz'ün arkasında duran komünistlerin yaptığı çağrının örgütlü kesimlere yönelik kısmının anlaşıldığını fakat bu çağrının örgütsüz kesimlere yönelik kısmının nasıl karşılandığı hakkında verinin olmadığı yazılmıştı. Biz de bu değerlendirmeye ilişkin çevremizdeki kesimlerin harekete geçmekten niçin geri durduğuna dair deneyimimizi gazeteye aktarma gereği duyduk.

Komünist partiyi yaratma amacıyla, Köz'ün çizdiği politik doğrultuda bir faaliyeti yürütmek üzere bir araya gelenler olarak, bizim gibi bu ortak politik faaliyeti üstlenemeyen kimi kesimlerle sohbet ve tartışmalarımız oldu. Buna ilişkin hem kendi değerlendirmemizi hem de muhataplarımızın

zın gerekçelerine ve bizim buna dönük cevaplarımıza propaganda değeri olduğu için yer veriyoruz.

Görüştüğümüz kesimlerin hareketimiz hakkında yaptığı değerlendirmelerinin bir sonucu, hâlihazırda dağınık hâlde bulunan sol akımların kendi başlarına bir toparlanma imkânı olmadığı, yapmak gerekenin sınıf içinde çalışmanın bağımsız ve kendi içinde izole bir biçimde yeniden başlatılması gerektiği idi. Emekçi yığınlarının siyasetten uzak durmasının sebebini yalnızca devrimcilerin yetersizliğine bağlayan bu görüşe göre var olan “pasifizm” ve “yozlaşma”dan uzak, yeni bir sınıf örgütlenmesi gerekiyordu. Hâliyle komünist partinin kuruluş kongresini toplama çağrısı-yla yola çıkan Köz'ün bugüne kadar bu çağrıyı ba-

şarıya ulaştırılamamasının sebebi de, devrimcilerin yapması gereken de sınıfın içinde çalışmaktır.

Bu kesimlerle konuştuğumuz bir başlık da bir partinin yürüteceği siyaset ile parti öncesi siyaset arasındaki fark idi. Genelde “Komünist siyaset komünist parti ile yürütülür” saptamasından bir partinin olmadığı koşullarda siyasi mücadelenin mümkün olmadığı sonucu çıkarılır. Bunun ardından bir parti yokken yürütülen faaliyetin ya bu partiyi ikame edecek, geniş emekçi yığınlar-ara seslenen, onları kazanmaya dönük taktikler geliştirmek, ya da büsbütün siyasi faaliyetin dışında, masabaşı bir faaliyet olarak kavranması kaçınılmazdır. Hele ki siyaset, eylemlere katılmak, seçimler karşısında pozisyon belirlemek, birtakım söyleşi ve etkinlikler planlamak olarak

kavrandığı takdirde sol akımların tümünün aynı siyasi hatta yürüdüğünü, komünistlerin kendisini ayırt etmesinin bu tabloda mümkün olmadığını söyleyip bambaşka eylem biçimleri önermek de bunun doğal bir sonucudur. Elbette tüm bunlar siyasi bir mücadelenin parçasıdır, ancak siyasetin kendisi değildir. Komünist siyaset, emekçileri örgütlendirmeyi, harekete geçirmeyi, hükumete karşı seferber etmeyi ve iktidarı devrimci bir yoldan almayı hedefler. Komünist siyasetin ayırt edici özellikleri olan tüm bunları gerçekleştirmek devrimci bir partiyi şart koşar. Bu partinin mevcut olmadığı çerçevede yürütülecek siyaset de bu partiyi yaratma amacına tabi olarak yürütülür ve değerlendirilir.

Üniversitelerden Komünistler

Gazetemizin Ağustos 2026 sayısında yayımlanan “Köz'ün Sözü: Süreç” başlıklı yazıyı konuştuğumuz bir gazete söyleşisini Ankara'da gerçekleştirdik.

İlk konuşmacı yoldaş, bugünkü süreci anlayabilmek için doksanlı yıllardan bu yana izlenen hattın başlıca dönemeçleri üzerinde durdu. SSC-B'nin dağılmasının ardından ABD'nin Türkiye'yi Avrupa Birliği içinde Almanya ve Fransa'ya karşı kullanabileceği bir koçbaşı, Ortadoğu'ya yönelik bir sıçrama tahtası olarak yeniden düzenlemek istediğini anlattı. Bu planın gerektirdiği “demokratikleşme”nin PKK'nin silahsızlandırılması ve Kürdistan sorununun mevcut devlet sınırları içinde tutulması hedefiyle birlikte ilerlediğini belirtti. Konuşmacı, 1999 ile 2004 arasında uygulanan reformların bir müzakere masasından değil, devletin bütün kurumlarıyla üstlendiği gerici bir reform projesinden doğduğunu ifade etti. Devlet içindeki kliklerin ve onların arkasındaki emperyalist güçlerin çatışması derinleştikçe bu yönelimin bir devlet politikası olmaktan çıktığını söyledi. AKP'nin 2009'daki Kürt Açılımı'nın bu çatışmalar nedeniyle akamete uğradığını; 2012'deki çözüm sürecini önceki girişimlerden ayıran unsurun ise cezaevlerinden sokaklara yayılan kitle hareketinin hükümeti masaya oturtmuş olduğunu anlattı. Erdoğan'ın HDP'nin güçlenmesi ve 7 Haziran 2015 seçimlerinin ardından masayı devirdiğini hatırlattı. Konuşmacı, bugünkü sürecin ne 1999'daki gibi bir devlet projesine ne de 2012'deki gibi kitle hareketinin basıncına dayandığı üzerinde durdu. Bu nedenle sürecin ufkunun Kürt sorununun çözümüne değil, iktidar ortaklarının seçim hesaplarıyla sınırlı olduğunu belirtti. Konuşmacı, bağımsız sınıf siyasetindeki geri çekilmeye bakarak devrimci durumun sona erdiği sonucuna varılmaması gerektiğini ifade etti. İçinden geçtiğimiz dönemi genel bir yükseliş dönemi içindeki geri çekilme molası olarak tarif etti. Komünistlerin yeni bir toplumsal patlamayı beklemek yerine bu molayı yaklaşan ileri çıkışı hazırlanmak için değerlendirmeleri gerektiğini söyledi. Bu hazırlığın ilk ayağının düzen muhalefetinden bağımsız bir çizgide buluşan devrimci güçlerin ortak siyasi mevzi kurması olduğunu anlattı.

Söyleşide önceki sayının odaklarından olan varoşların işçi sınıfının en güvencesiz, en ayrıksız ve siyasal bakımdan en dinamik kesimlerini barındırdığı için önem taşıdığı üzerinde duruldu. Özellikle Tuzluca'yı gibi emekçi mahallelerindeki çalışmanın, destekledikleri partiler nedeniyle emekçileri suçlayan dışardan bir propaganda faaliyeti olamayacağı belirtildi. Barınma hakkından sendika ve sınırsız grev hakkına, Kürtlerin anadilinde eğitim hakkından mahalle derneklerinin korunmasına uzanan talepler etrafında eylemli bağlar kurulması gerektiği ifade edildi. Söyleşiyi, geçmişten bugüne uzanan süreci anlamının ancak yarının devrimci partisini yaratma görevine hizmet ettiği ölçüde değer taşıdığını vurgulayarak sonlandırdık.

Ankara'dan Komünistler

NATO zirvesinin gösterdikleri

Gazetemizin Temmuz sayısı üzerine konuştuğumuz bir söyleşi gerçekleştirdik. Konuşmacı yoldaş “NATO Zirvesinin Gösterdikleri” başlıklı sözü anlattı.

Ankara 2026 Zirvesi'nin NATO tarihi- nin en önemli zirvelerinden biri olması, zirveden ziyade liderlerin ikili görüşmelerinin gündeme gelmesi, ortak kararlar yerine pazarlıkların belirleyici olması gibi faktörlerin, NATO'nun ortak hareket kapasitesinin azaldığını gösterdiğini tespit etti. Türkiye'nin ve Erdoğan'ın itibarının ise yükselmekte değil düşüşte olduğunu anlattı.

Türkiye'nin NATO zirvesinden kazanım- la çıkmadığını, dış politika özerkliğini kaybetmekte olduğunu ve bunun Erdoğan'ın zayıflamasından kaynaklandığını, tam da bu nedenle emperyalistlerle uzlaşmaya mecbur kaldığını saptadı. Bu çerçevede Cumhuriyet-i içerisindeki gerilimleri ve 2023 seçimleri sonrasında ortaya çıkan siyasi tabloyu ele aldı. NATO karşıtı eylemlerin başarısızlığına neden olarak hükümetin NATO ile barışmaya çalışmasını, muhalefetin de NATO'cu bir konumda olmasını ve en önemlisi Kürt emekçilerin siyasi alandan geri çekilmesini saydı. Çözümün beklemekten geçmediğini, aksine emekçi mahallelerinde, atölyelerde, fabrikalarda, varoşlarda propaganda ve ajitasyonun Kürt emekçiler arasında yaygınlaştırılması olduğunu saptadı.

Üniversitelerden Komünistler

Bir okuma grubu değerlendirmesi

İstanbul Avrupa Yakası'ndaki bir marksist okuma kolektifinin içerisinde, birbirini bu kolektifin içinde bulup ortak bir siyasi faaliyeti birlikte yürütmek için bir araya gelen komünistler olarak çalışma yürütüyoruz. Devrimci teorinin kitaplardan öğrenilemeyeceğinin bilincindeyiz. Maksadımız, devrimci teoriyi öğrenmek için kitap okumaya yönelen, devrimci hareketin tarihine ve siyasal sorunlara ilgi duyan kesimlere bu arayışlarını kolektif bir çaba ve dayanışmayla sürdürmeleri için yol göstermek. Devrimci mücadeleye ilgi duyan, kendisini bu mücadelenin parçası gören kesimlere politik mücadelenin hangi zeminlerde verilebileceğini aktarmak, onları bu zemine çekmek. Komünist partinin eksikliğini hisseden, bu partinin yaratılması için sorumluluk almaya aday güçlere bu sorumluluğu alıp öne çıkma çağrısını ulaştırmak.

Elbette yürütmek istediğimiz propaganda, okumalar sırasında okuma metinlerinin konularına dair görüşlerimizi anlatmaktan ibaret değildi. Okuma grubundan kimi arkadaşlarla Köz'ün örgütsüz, yarı örgütlü çevrelere, bireylere dair çağrısı üzerine sohbetlerimizin içeriğine yer vermeyi önemli görüyoruz:

Okuma grubunda yer alan kimi arkadaşlar aynı zamanda kültür-sanat-egitim gibi konularda bir kitle örgütü gibi çalışan başka bir kolektifin parçası. Buradan arkadaşlara bu yürüttükleri çalışmayı anlamlı görmekle birlikte bunun ortak bir siyasal amaç birliğiyle hareket edenlerin yürüttüğü bir çalışma olup olmadı-

ğını sorduk. Soru bu faaliyetleri yürütenlerin hepsinin ortak bir siyasi faaliyeti yürütmesi, bu kolektifin tamamının bu tip örgütlü bir çevre olarak hareket etmesi değil bu kolektifte yer alan, kimi benzer görüşleri olan kesimlerin böyle bir ortaklığı bulunup bulunmadığıydı. Kolektifin kendisinin böyle bir topluluk olarak görülüp görülemeyeceğini tartıştık.

Bunun ardından amatör çalışma tarzının damgasını vurduğu koşullarda devrimci mücadelenin parçası olabilecek, örgütlenmeye aday kesimlerin örgütlenemediği, birey olarak kaldığı durumda siyasi bir mücadelenin gerekliliğini hisseden güçlerin ne yapması gerektiğini tartıştık. Devrimci siyasetin ancak örgütlü ve örgüt- le yürütülebileceği saptamasının örgütsüz kesimleri siyaset dışına iten, örgüt kimliği siyaset yapmayı mümkün kılan bir pasaportmuşçasına anlaşılmaması gerektiği üzerinde durduk. Örgütün harekete geçmeyen kesimleri harekete geçirmek için sihirli bir bürokratik mekanizma olmadıkları, zaten harekete geçmiş kesimlerin neyi nasıl yapacağını bir iş bölümü çerçevesinde hayata geçirmek için organizasyona, örgüte ihtiyaç duyulduğunu vurguladık. Bu bakımdan kendileri gibi belli başlı siyasal konularda, devrimci mücadelenin gerekliliği, devrimci bir partinin yaratılması ihtiyacı gibi ortak görüşleri olanların amaç birliğiyle bir araya gelip yürütecekleri politik faaliyetin hareketimizin içinde bulunduğu durumu aşmak isteyen devrimci güçlerle buluşması gerektiğini anlattık.

Üniversitelerden Komünistler

1 Mayıs Mahallesi'nde süreci konuştuk

1 Mayıs Mahallesi'nde güncel siyasi sorunları ve gelinen süreci tartışacağımız bir ev sohbeti planladık. Adımı söyleşi koymamamızın nedeni katılımcılarının güncel siyasi süreci parça parça değerlendirdiğimiz dostlarımız olmasıydı ve genel olarak anlatıcının gündeme sadık kalmasını istedik. Bu anlamda karşılıklı sohbet olarak gerçekleşen bir anlatım oldu. Yaklaşık olarak on kişinin katıldığı bu tip ev çalışmalarını düzenli olarak yapmak istiyoruz.

Ev sohbetinde özetle şunları söyledik:

“Bugün burada aslında detaylı olarak, adına “barış” süreci bile diyemediğimiz bir süreç hakkında konuşacağız ama bugünü anlamak için PKK'nin kuruluşundan bugüne gelen tarihe, Ortadoğu'nun her zaman dengelerini belirleyen Kürdistan sorununa, bunun dünya siyaset dengelerinde nerede durduğuna ve Türkiye'nin rolüne değineceğiz.

1990'ların başında ABD, Avrupa Birliği'ni zayıflatmak ve Ortadoğu'daki etkisini artırmak amacıyla Türkiye'nin siyasal olarak yeniden yapılan- dırılmasını ve “demokratikleşmesini” destekledi. Bu projenin ilk adımlarından biri PKK'nin tasfiye edilmesi ve Kürdistan sorununun Türkiye sınırları içindeki bir “Kürt sorunu”na indirgenerek çözülmesiydi.

1993'te PKK tek taraflı ateşkes ilan etti, ancak Özal'ın ölümü ve Bingöl'de 33 askerın öldürül-

mesi sonrasında süreç sona erdi. Devlet çözüm arayışlarını rafa kaldırdı; baskı ve gayrinizami harp politikaları hız kazandı.

2002'de AKP iktidara geldi. Reformlar sürerken ABD, TSK, AKP, TÜSİAD ve Gülen Cemaa- ti arasındaki güç mücadelesi derinleşti. 2004'ten sonra Kürt sorununun çözümü ve devletin demokratikleştirilmesi ortak bir devlet politikası olmaktan çıkarak devlet içindeki farklı güçlerin mücadele konusu hâline geldi.

2007 yılında Bin Umut vekillerinin meclise girmesiyle DTP-BDP-HDP çizgisi parlamenter ve toplumsal alanda güçlendi. 2009 Kürt Açılımı, Habur ve Oslo görüşmeleriyle ilerledi; ancak KCK operasyonları, Roboski ve Hakan Fidan kriziyle sona erdi.

2012'de aklık grevleri ile daha da yükselen sokak hareketi, hükümeti Öcalan ile görüşmeye zorladı. PKK ile Öcalan doğrudan muhatap alındı, BDP sürece katıldı ve müzakere süreci toplumsallaştı. Erdoğan'ın Dolmabahçe mutabakatını reddetmesi ve 7 Haziran seçimlerine giderken çözüm masasının devrilmesi, “Seni başkan yaptırmayacağız!” kampanyasıyla HDP'nin meclise girmesi ve Erdoğan'ın tek başına hükümet kuramayıp MHP'ye teslim olmasıyla sonuçlandı. 2015 yılında içsavaş başladı.

2024'te başlayan yeni süreç ise bütünlüklü bir devlet projesi veya 2012 yılındaki gibi Kürtlerin

de dahil olduğu açık bir müzakere süreci gibi değildir. İktidar ortaklarının ve siyasi partilerin seçim hesapları belirleyicidir.

Sol hareketlerin önemli bir bölümü “birleşik mücadeleyi büyütmek” gerekçesiyle Özgür Özel'in ve CHP'nin siyasi yörüngesine girmiş durumda. Düzen muhalefetinden bağımsız kalmak isteyen sol güçlerin yapması gereken mevcut koşulları ve güç dengelerini doğru değerlendirerek bağımsız siyasal çizgiyi koruyan fakat kitlelerle bağ kurabilen esnek bir çalışma yürütmektir.

Mevcut geri çekilme geçicidir ve genel yükselişin nesnel koşulları yakın gelecekte yeniden devreye girecektir. Bu nedenle bugünün temel görevi hemen büyük bir siyasal atılım gerçekleştirmek değil, gelecekteki yükselişe hazırlanmaktır.

Bugün rejim krizi derinleşirken yönetenler eskisi gibi yönetemiyor, yönetilenler de eskisi gibi yönetilmek istemiyor. Kitlelerin hareketliliği sürece de bu hareket önemli ölçüde CHP'nin denetimindedir. Bu nedenle temel görev, düzen muhalefetinden bağımsız siyasi çizgiyi korurken işçi sınıfı, Kürt emekçileri, sendikalar, dernekler ve kitle örgütleri içinde esnek bir çalışma yürütmektir. Devrimci örgüt ile kitle örgütü arasındaki ayrım doğru kurulmalı, kitlelerin gündelik ve yerel talepleri siyasi faaliyetin parçası hâline getirilmeli ve gelecekteki yükselişe hazırlanmalıdır.”

1 Mayıs Mahallesi'nden Komünistler

Yükselen sol mu, sağ mı?

Bu yazı “Emperyalist Paylaşım Kavgası Kızırsıken Barışçı Devrimler Getirecek” başlığıyla Ağustos 2024 tarihinde Köz’ün Sözü’nün bir parçası olarak yayınlanmıştı. Başta Almanya olmak üzere, Avrupa’nın farklı noktalarındaki seçimler vesilesiyle sağ ve sol hareketlerin yükselişleri yeniden tartışılıyor. Solda birçok akımın “yükselen faşizm” tespitinin peşinden gittiği düşünülürse, bu tartışmaların temposunun düşmeyeceğini öngörmek yanlış olmaz. Son olarak Die Linke adayı Elif Eralp’in Berlin eyalet seçimlerini kazanmasıyla harlanan bu tartışmaya binaen, yükselişin ölçütlerini ele alan bir değerlendirmeyi sizlerle paylaşıyoruz.

Dünyada yükselen sağ ve yükselen sol tartışmaları kendini “sağ” veya “sol” diye tarif eden partilerin parlamenter seçimlerde aldığı oyların ışığında ilerliyor. Örneğin Temmuz ayında Britanya’da yapılan erken seçimleri İşçi Partisi yıllardır yıpranan muhafazakarlara karşı kazandı. İşçi Partisi’nin bu seçimde izlediği politik çizgi ve vaatleri daha önceden üzerinde durmaya çalıştıkları sosyal demokrat zeminde dahi değildi. Tersine İşçi Partisi’nin seçim öncekiindeki en önemli vaadi, bize artık oldukça tanıdık gelen “Britanya’yı yeniden inşa etme” sözüydü. Ekonomik büyümeyi canlandırmayı temel ön-

celikleri olarak açıkladılar. Üstelik İşçi Partisi bu zaferi yüzde altmış ile en düşük katılımlı seçimlerden birinde aldı. Ancak bu yine de bir “sol zafer” olarak lanse edildi.

Benzer bir durum Fransa’daki seçimlerde de yaşandı. Büyük ölçüde tepki oylarıyla ilk tura geriden başlayan sosyalist ittifak seçimin kazananı oldu. Le Pen genel kitle desteğini kaybetmese de genç seçmenler çoğunlukla sosyalist ittifaka oy verdiler. Bu da yine Avrupa’da İtalya, Finlandiya, Hollanda, Macaristan, Slovakya ve Hırvatistan gibi sağ partilerin iktidara geldiği Avrupa için bir umut ışığı oldu. Dünyanın çeşitli yerlerinde Meloni gibi sosyal, siyasi ve ekonomik anlamda korumacı şahsiyetlerin ortaya çıkması ve pek çok yerde de hükümet kurabilecek kadar oy alması esas olarak emperyalist metropollerde işçi aristokrasisinin ayrıcalıklarının budanmasıyla ilişkili bir durumdur. Haklarında faşizm yakıştırması yapılan siyasetçiler, burjuvazinin bugün beslemekte zorlandığı işçi aristokrasisinin kazanımlarını geri getirme vaatleriyle kendilerine taban buluyorlar.

İşçi aristokrasisinin ayrıcalıkları herhangi bir hükümet politikasının sonucu olarak değil, finans kapitalin yükselişe geçmesi sonucunda kaybedilmiş ve sermaye birikimi bire bir aynı döngüyü aynı coğrafyada yaşamadığı sürece de geri döndürülmesi mümkün olmayan ayrıcalıklardır. Finans kapitalin dünya ölçeğinde içine düştüğü sıkıntı sadece belli bir kesimin imkânlarının kısıtlandığına

değil, aynı zamanda devletin de bu yönetim koşulları altında bu kesimin ayrıcalıklarını korumak ve onları memnun etmek adına ağzına bir parmak bal çalma imkânlarının neredeyse ortadan kalktığına da işaret eder. Bu imkânlarla doğan ve devam edebilen merkezci, makul liberal demokrasinin de aynı şekilde yerinde durması olanaksız hâle gelmekte. Daha net söylemek gerekirse dünyada tanımı ABD’nin uyguladığı baskı ve şiddetle belirlenmiş olan liberal parlamenter demokrasinin ilkeleri ve liberal demokrasinin öngördüğü makul merkez siyaseti bu sefer dünyada ABD’den başlayarak gittikçe geçersizleşmektedir.

Bu tabloda asıl siyasi krizde olanlar kuralları eskiye dayanan siyasi yöntemler; kriz sonucunda durumu en hızlı etkilenenlerse, özellikle Batı metropollerinde, son yıllarda hızlanan şekilde ayrıcalıklarını kaybetmekte olan kesimlerdir. Bu şartlar altında yükselen sağ ya da sol tarafından değil, yükselen geriye dönüş hülyaları tarafından şekillenen parlamenter siyasetten bahsedebiliriz. Ancak bu siyasetten sadece bahsedebiliriz, zira bugün gerçek anlamda sosyal devleti yeniden ayağa kaldırmanın da işçi aristokrasisini yeniden inşa etmenin de nesnel koşulları ortadan kalkmıştır.

Yükselen sol mu sağ mı sorusuna ise parlamento dışındaki unsurlara bakıldığında bir yanıt bulunabilir. Sol ya da sağın yükselişini oy oranları üzerinden değil, eylemliliğin artması ve kitle hareketliliğinin siyasi bir güce tahvil edilebilmesi üzerinden ölçmek gerekir. Bu siyasi güç parlamenter bir güç olmak zorunda değildir, ancak öyle olması da mümkündür. Bugün yükselen sağ, örneğin Meloni ya da yükselen sol örneğin Britanya İşçi Partisi kitlesel eylemlerinin hasadını alarak iktidara gelseydi arada bir ilişki kurmak mümkün olabilirdi. Ancak bugün herkesin kullandığı biçimde yükselen sağ ve sol tanımları, seçmen tercihlerinden öte bir veriyi yansıtmamaktadır.

Ancak ezilenler ve ezilen uluslara yönelik kitlesel desteğin eylemlilikle gösterilmesi yükselen sol için bir veri olarak kullanılabilir. Bugün dünya genelinde özellikle de ABD’de hâlen süren Filistin eylemleri solun yükselişine bir örnektir. ABD Vietnam Savaşı’nın ardından ilk defa bu denli kapsamlı ve bu denli militan bir eylemlilikle karşı karşıya. Elbette 1960-70’lerdeki savaş karşıtı eylemlerle bugünkü eylemleri kıyaslayınca bugünkü eylemlerin politik açıdan daha pusulasız, daha liberal perspektifli oldukları görülebilir, ancak bunu tek başına eylemlerin sorunu olarak görmek doğru olmaz. Zira Vietnam Savaşı sırasında Vietnam’da desteklenebilecek bir devrimci mücadele vardı. Yine ABD’de Vietnam Savaşına karşı eylemlerin başladığı dönemde Cezayir bağımsızlık savaşını henüz kazanmıştı, Angola’da sömürge karşıtı bir savaş verilmekteydi. Savaş karşıtı hareket her iki ülkede de ulusal devrimci hareketler ile diyalog hâlindeydi. Bugün böyle ulusal devrimci hareketlerin yokluğunda ortaya çıkan savaş karşıtı hareketin 60-70lerin atmosferinde şekillenen savaş karşıtı bir hareketle aynı idealleri taşıması mümkün olmaz. Bugün de devrimci hareketler ortaya çıktığı oranda yükselen solun parlamenter yöntemler yerine siyasi bir güce tahvili mümkün olacaktır.

Perwerdehiya bi zimanê dayikê maf e, nabe astengkirin! Anadilde eğitim haktır, engellenemez!

Alinteri ve Köz’ün Eylül 2026’da yayımlanan anadilde eğitim konulu ortak bildirisi.

“İnsanlar konuşarak, hayvanlar koklaşarak anlaşır.” denir. Peki, insanların anadilini yok saymak, onları yasaklarla, baskıyla ve zorbalıkla başka bir dili kullanmaya mecbur bırakmak ne anlama gelir?

Böyle bir yasak, o dili konuşanları toplumsal yaşamdan dışlamaya çalışmaktır. Onları eğitimden mahrum etmeye, kültürel gelişimlerini engellemeye çalışmaktır. Daha da önemlisi, onların ulusal kimliğini yok saymak, varlığını inkâr etmek, zor ve baskı yoluyla asimile etmeye çalışmaktır. Anadil yasağı ve asimilasyon bu nedenle ezilen bir ulusu asimile edip yok etmeye yönelik saldırının bir parçasıdır.

Her kim bu yasağı savunuyorsa bu saldırıya ortak demektir!..

Emeğin kardeşliğini savunan hiçbir işçi ve emekçi herhangi bir anadilin yasaklanmasını savunamaz! Başka ulusları ve halkları zorla kendisine benzetmeye çalışanlara sessiz ve seyirci kalamaz!.. Bu coğrafyada Kürtler onlarca yıldır bu zulmün hedefi. Devlet, Kürtlerin kendi dillerinde, diğer dillerle eşit bir biçimde eğitim görmesini engelliyor.

Kürdüyle, Türküyle, Arabıyla, Rumuyla, Ermenisiyle, Çerkesiyle, Lazıyla bu toprakların emekçileriyiz. Bu zulme seyirci kalmak bize yakışır mı?..

Anadil yasağı emeğin ve emekçilerin kar-

deşlik anlayışı ve hukukuna aykırıdır!.. Aramıza bizi bölen duvarlar örer. Ezilen bir ulusun ve halkın anadilini özgürce konuşma hakkı başta olmak üzere en doğal ve meşru haklarının zorbalıkla engellenip bastırılmasına seyirci kalmak biz emekçilerin ifade, eylem ve örgütlenme özgürlüğünün çiğnenmesine de davetiye çıkarmaktır. Kişiliğimizi yitirip düşmanlarımızın kimliğini benimsemektir.

Hâlbuki bizim düşmanlarımız ortakur: Hangi ulustan olursak olalım bizleri sömürenler, iligimizi-kemiğimizi kurutanlar, dağlarımızı, ormanlarımızı, yaşam alanlarımızı yağma alanlarına çevirenlerdir.

Bizim kardeşlik anlayışımız dostu-düşmanı doğru tanımlamak üzerinde yükselir. Onun temelini hiçbir ulusa, hiçbir dile, hiçbir inanca diğerlerine göre üstünlük ve ayrıcalık tanımayan eşitlik oluşturur. Tam hak eşitliği ve özgürlük içermeyen her türlü “kardeşlik” söylemi büyük bir yalan ve aldatmacadır. Bu yalanlara ortak olmayalım!..

Anadilde Eğitim Haktır, Engellenemez!..

Emekçilerin Birleşik Mücadelesi Halkların Eşitliği Temelinde Kurulur!..

Kürtçenin Esareti İşçilerin Esaretidir!..

Bijî Biratiya Gelan!..

Dibêjin ku “mirov bi axaftinê, ajal bi bêhn-kirinê danûstandinê dikan.” Lê gelo paşguhkirina zimanê dayikê, bi qedexekirin, zilm û zorê wan neçar dikan ku zimanekî din bikar bînin tê çi wateyê?

Qedexeyeke wiha hewldanek e ku kesên bi wî zimanî diaxivin, wan ji jiyana civakî dûrbixe. Hewldanek e ji bo bêparkirina wan ji perwerdeyê û astengkirina pêşveçûna wan a çandî ye. Ya girîngtir, hewldanek e ji bo paşguhkirina nasnameya wan a neteweyî, înkarkirina hebûna wan û asimilekirina wan bi zor û zilmê ye. Ji ber vê yekê, armanca qedexekirina zimanê dayikê wêrankirina netewa bindest e.

Kesê ku vê qedexeyê diparêze, hevkarê vê êrîşê ye!

Tu karker û kedkar ku ji bo biratiya kedê parêzvaniyê dike nikare qedexekirina tu zimanê biparêze! Ew li hember asimilasyonê nikarin bêdeng û bêxem bimînin! Li vê herêmê, Kurd bi dehan salan e ku hedefa vê zilmê ne. Dewlet rê nade Kurdan ku bi zimanê xwe, bi awayekî wekhev, perwerdehî bibînin.

Em hemû karkerên vê axê ne, çi Kurd, Tirk, Erebi, Yewnanî, Ermenî, Çerkez, an Laz bin. Ma gelo temaşevan man a vê zilma ku li me tê kirin li me tê?

Qedexekirina zimanê dayikê li dijî têgihîştin û qanûna biratiya di navbera karkeran de ye! Ew di navbera me da diwarên ku me ji hev vediqetînin ava dike. Bêdeng û temaşevan man

a li hember astengkirin û tepisandina bi zordariyê ya mafên herî xwezayî û rewşa yên neteweyek û gelê bindest -di serî de mafê wan ê ku zimanê dayikê bi azadî biaxivin-davetkirina binpêkirina azadiya me karkeran ya ifade, çalakî û rêxistinbûnê ye. Ew windakirina nasnameya me ye û pejirandina nasnameya dijmînên me ye.

Lêbelê, em ji kîjan neteweyê bin bila bin dijmînên me yek in: Yên ku xwîna hestiyên me ziwa dikan, yên ku me îstismar dikan û çiya, daristan û qadên jiyane vediguherînin deverên talankirinê dijmînên me ne.

Têgihîştina me ya biratiyê li ser destnîşankirina rast a dost û dijmîn hatiye avakirin. Bingeha wê wekhevî ye, ku ji tu netewe, ziman an baweriyê re serdestî an îmtiyazek li ser yên din nade. Her gotareke “biratiyê” ku wekhevîya maf û azadiyê ya tevahî tê de nebe, derew û xapandineke mezin e. Bila em nebin hevkarê van derewan!

Perwerdehiya Bi Zimanê Dayikê Maf E, Nabe Astengkirin!..

Tekoşîna Yekgirtî Ya Karkeran Li Ser Bingeha Wekhevîya Gelan Tê Avakirin!..

Koletiya Zimanê Kurdî, Koletiya Karkeran E!..

Bijî Biratiya Gelan!.

Kapitalistlerin ne tip sendikacılara ihtiyacı olur? İşçilerin nasıl sendikalara ihtiyacı var?

Bu yazı Köz gazetesinin Şubat 2002 tarihli sayısında yayımlanmıştır.

Sendikalar, işçilerin patronlara ve kapitalist sömürüye karşı kendilerini korumak için giriştikleri ilk örgütlenmeler arasındadır. Kapitalistler ise daha kendilerini örgütleyip iş kurmaya kalkışmadan evvel ücretli köle hâline getirmeyi düşündükleri usta emekçilerin eski toplum bağrında yaratmış oldukları örgütlenmeleri, yani loncaları kırıp dağıtarak işe başlamışlardır.

Daha doğrusu işçi olarak çalıştırılacak “zenaat erbabının” örgütlenmesi loncaları dağıtıp, işçileri sömürmek ve ücretli köle olarak çalışmalarını sağlamak için işe yarayacak meslek gruplarına ait loncaları (barolar, akademiler vs.) pekiştirerek kendilerine bağlamanın yollarını arayıp bulmuşlardır. Kapitalist sömürü çarkının işleyebilmesi için işçilerin örgütsüz ve silahsız olması, ücretli emeğin sömürülmesiyle ortaya çıkan artı-değer ile beslenen kesimlerin ise örgütlü ve silahlı, donanımlı olması gerekiyordu.

Bu tür örgütlere o zaman “sivil toplum örgütleri” deniyordu; burjuva toplumunun örgütleri anlamına geliyor bu sözcükler. Bugünlerde de sivil toplum örgütleri diye anılan örgütler burjuvazinin kendi ihtiyaçları için yarattığı ve kendi

işine yarayacak şekilde oluşturduğu örgütlerdir. Ne var ki, burjuva örgütlerinin içinde yalnız ve daima burjuvaların olması gerekmiyor. Aksine burjuvazi özellikle işçilerin sınıf örgütlerinin dağıtılıp burjuva toplumunun örgütleri içinde toplanmasına oldum olası özel bir özen gösterir ve önem vermiştir. İşçilerin her türlü örgütlülüğünün dağıtıldığı çok eski zamanlar bir yana burjuvazi egemen sınıf hâline geldikten sonra işçileri kendi işine geldiği gibi bölüklere ayırıp buna göre örgütlemenin yollarını aramış ve bulmuştur.

Bu işi yapması için de tıpkı kölelerin arasından sıyrılıp efendilerine kahyalık eden hainleri, yahut daha rahat kölelik koşullarında çalışıp yaşayabilmek için efendilerine özenen ve kendi kardeşlerini aşağılayan usaklar gibilerini bulmakta güçlük çekmemiştir.

Sınıf dayanışmasının ilk örgütlerinden biri olan sendikalar da çok eskiden beri sermayenin emekçileri bölüp kendi çıkarlarına uygun biçimde örgütlemesinin birer aracı hâline getirilmek istenmiştir. Ne yazık ki, bu yolda bilerek bilme-yerek burjuvaziye hizmet edenlerin işçilerin arasından ve sendikaların içinden devşirilmesi de her zaman mümkün olmuştur.

Rusya’da işçileri Çarın ajanları tarafından ku-

ruhan sendikalara hapsedmek için icat edilen Zubatov sendikacılığı, ABD’de patronların eliyle kurulan gangster tipi sendikacılık sarı sendika kavramının doğmasını sağlayan ve en bilinen örneklerdir. Ama neye hizmet ettiklerini ayırtmekte güçlük çekilmeyen bu örnekler en yaygın ve en tehlikeli olanları değildir. Sermaye hizmetindeki sendikacılık türlerinin en tehlikeli olanları uzun bir mücadele sürecinin itibarını gaspedip geniş işçi yığınlarının güvenini istismar ederek hüküm sürenleridir. Bu sendikacılık türü sendikaların ilk şekillendiği Avrupa topraklarında filizlendi ve ne yazık ki orada kalmadı.

İkinci Enternasyonal’in kuruluşuna ön ayak olanların arasında da bu tür sendikalar ve oradan beslenen akımlar vardı. Nitekim İkinci Enternasyonal aracılığıyla Avrupa’nın büyük işçi yığınlarının sermayenin hizmetinde emperyalist paylaşım kavgasına alet eden sosyal-hainler bunların arasından çıkmıştır.

Nitekim işçi hareketi içinden filizlenerek işçi yığınlarını sermayenin hizmetine koşan oportünizmden kopan devrimcilerin yarattığı Komünist Enternasyonal de üçüncü dünya kongresinde bu tehlikenin sahici ve ciddi bir tehlike olduğuna işaret etti. Komünist Enternasyonal’in Üçüncü Kongresinde, benimsenen ve “Sarı Amsterdam Enternasyonaline karşı Mücadele” alt başlığını taşıyan “Komünist Enternasyonal ve Kızıl Sendikalar Enternasyonal” başlıklı karar metninde şu sözler yer aldı:

“Burjuvazi işçi sınıfını yalnız kaba kuvvetle değil ince aldatmacalar sayesinde kölelik altında tutar. Okul, kilise, parlamento, sanat, edebiyat, günlük basın da işçi yığınlarını sersemletmek ve burjuva fikirlerinin proletarya saflarına girmesini sağlamak için burjuvazinin yararlandığı güçlü araçlardır. Egemen sınıfın emekçi yığınlar arasına sızdırmayı başardığı pek çok burjuva düşüncenin arasında bir de sendikaların tarafsız, siyaset dışı olması ve bütün partilerden uzak durması gerektiği düşüncesi vardır. (...) Sendikaların «tarafsızlığı» veya siyaset dışı olması gerektiği düşüncesinin daha şimdiden uzunca bir tarihi olmuştur. (...) Gerçekte ise, sendikalar hiç bir zaman tarafsız olmamışlardır ve isteseler de olamazlar. (...) Burjuva partileri de bunun farkındadırlar. Ama tıpkı yığınların ebedi hayata inanmasını istediği gibi, burjuvazi sendikaların siyaset dışı olması ve komünist işçi partisine karşı tarafsız olabileceğine de inanılmasını ister. Burjuvazi egemenliğini sürdürebilmek için, (...) yalnızca din adamı, polis ve generallerle yetinemez; ona bir de sendika bürokratu, işçi sendikalarında tarafsızlık siyasal mücadele dışında kalma konusunda vaaz verecek «işçi lideri» lazımdır. (...)

Kızıl Sendikalar Enternasyonal’i bu konuda Sarı Amsterdam Enternasyonalinden ayrılır. Ve hiç

bir durumda tarafsızlık görüşünü kabul edemez. İkinci, İki Buçukuncu ve Üçüncü Enternasyonal’ler karşısında tarafsız kalmak isteyecek bir örgüt kaçınılmaz olarak burjuvazinin elinde bir oyuncığa dönüşür.” (Komünist Enternasyonal Üçüncü Kongre Kararlarından)

Kızıl sendikacılığın, yani komünist sendikacılık anlayışının doğuşunu bu ayrışma belirledi. Meslek örgütlenmesinin yerine sınıf sendikacılığı, sınıf uzlaşmasının yerine sınıf mücadelesi, tarafsız ve siyaset dışı sendikacılık yerine sınıf mücadelelerinde yani asıl siyasette taraf olan sendikacılığı, böylece öne çıktı.

Buna bir yanıt olarak da burjuva devletleri Sarı Amsterdam Enternasyonal’inin de desteği ile, Milletler Cemiyetine bağlı İşçi Bürosunu öne çıkardılar. Bu “İşçi Bürosu”nun İkinci Dünya Savaşı sonrasında kurulan Birleşmiş Milletler’deki karşılığı ise ILO yani Uluslararası Çalışma Örgütü’dür. ILO Milletler Cemiyeti ile Birleşmiş Milletler arasındaki süreklilik bağını kuran başlıca kurumlardan biridir. Ama aynı zamanda ILO bugün egemen olan sendikacılık anlayışıyla komünist sendikacılık arasındaki kopuşun da en çıplak biçimde görüldüğü bir kurumdur.

Geçmişte en azından kendilerine komünist diyenler için kızıl sendikalar ILO’nun atası olan kurumun alternatifleriydi. Bugün ise sendikacılığı ILO’nun kurallarına göre yapılan bir meslek olarak algılayanların komünist kimliğini taşıyanlar arasında yaygın olmasına kimse şaşmamaktadır. Zaten ilk önerildiğinde gururla taşınan “kızıl sendikacılık” sıfatına da itibaren eden azdır; aksine bu sıfat zamanla sanki bir utanç vesilesi gibi hasıraltı edilip başka sıfatlarla ikame edilmiştir.

İşçilerin nasıl sendikalara ve nasıl bir sendikacılığa ihtiyacı olduğu ise çoktan beri tarif edilmiştir:

“Komünistleri diğer işçi sınıfı partilerinden ayıran pratikte, kısmi sorunlarda bütünü çözümleri; ulusal sorunlarda uluslar arası çıkarları öne çıkarmalarıdır. Teoride ise olayların gelişme seyrini önceden kestirme yeteneğine sahip olmalarıdır.”

Sendikal hareketin içinde bulunduğu kriz de tam bu tutumun eksikliğiyle peydah olan ve derinleşen bir krizdir. Bu krizin işçi sınıfının bir krizi olmaktan çıkabilmesi için de bu ayırt edici ilkeleri kılavuz eden bir sendikal mücadele çizgisine ihtiyaç vardır. Buna hiç ikircimsiz «komünist sendikacılık» demek gerekir. Hem işçi sınıfının sendikal sorunlarının çözümü için Lenin zamanındaki Komünist Enternasyonal’in ilkelerini rehber edinen bir sendikacılık anlayışına ihtiyaç vardır. Hem de komünistlerin parti birliği bu alanda da deneyim ve birikim kazanıp, mütevazı da olsa kalıcı mevzilerin temellerini atmayı becerebilen militanların elleriyle sağlanacaktır.

Köz’ün Sözü’nün devamı

artı bir için gerekli ittifakı kuramayacağının bilincinde kıvrınmaktadır.

Tasfiye sürecinin güçlenen odağı DEM için de durum daha iyi değildir. Parlamenter zeminde güçlenmesi, siyasal alanda sahnenin dışında kalmasına bağlıdır. Türkiye’deki siyasi partiler arasında en proleter, en politik, en militan ve en devrimci eğilimlere sahip tabana sahiptir. Bu kesimlerin önüne “demokratikleşme” türü reformist bir mücadele tanımladığında kendini Özgür Özel’in yanında bulmaktadır. “Biz Türkiye siyasetiyle ilgilenmiyoruz; kölgemize, Kürdistan’a çekiliyoruz” dediğinde Öcalan’ın gerçekleşmeyeceğine teminat verdiği ilkel milliyetçiliğe teslimatmaktadır. Geriye sade bir kültürel muhalefet kalmaktadır ama herhangi bir gevşemenin yaratacağı toplumsal hareketten ürken Erdoğan bu alanı dahi kapatmıştır. Bir hareketin hem güçlenmesi hem de siyaset sahnesinde tarafsız bir pozisyon takınması zaten sürdürülebilir değildir. 2028 seçimleri bir saatli bomba misali yaklaşırken tabanı bu kadar militan olan bir parti için bu iyice olanak dışıdır.

SOL HAREKET İÇİNDE DÖRT EĞİLİM

Sınıf düşmanının ve reformistlerin çözümsüz-

lükleri devrimci güçler açısından önemli fırsatlar yaratıyor. Ancak, öteden beri hatırlattığımız üzere, devrimcilerin kendisi kriz içindeyken düzenin krizlerinin kimseye faydası yoktur. Herkesin önce kendi krizini çözmesi gerekir. Bu nedenle sınıf düşmanının çözümsüzlüklerini ferahlatıcı bir tablo olarak görüp rahatlatmak yerine, devrimci güçlerin sorumluluklarını hatırlamak üzere göz önünde tutmak gerekir. Ne yazık ki devrimci güçler bu sorumluluğu yerine getirmekten son derece uzak durumda.

Siyaset alanının daraldığı bugünkü tabloda sol hareket içinde de dört eğilim ortaya çıkıyor. Birinci eğilim, demokrasi mücadelesini büyütme adına canhıraş İmamoğlu’nu ve Özgür Özel’i savunmaktadır. İkinci küme, şovenizme karşı mücadele ve ezilen ulusun yanında olma adına kendini muhtelif sembolik eylemlerde gösterirken, DEM’in Kürt emekçileri siyaset sahasının dışına çıkaran tutumunun özürçülüğünü yapmaktadır. Üçüncü kesim, Kürt emekçilerin demokratik taleplerini ve Türkiye’deki siyasi krizi yok sayan bir şekilde “yeni bir sınıf hareketi” örne iddiasıyla tümüyle sendikal mücadeleye hapsedilmiş durumdadır. Dördüncü küme ise bu kesimleri, onlarla

yan yana gelmekten özel olarak kaçınarak doktriner bir zeminden topa tutmaktadır. Sol akımların çoğu da ya bu kutuplardan birinde ya da arada bir yerde konumlanıyor.

DEVİRİMCİ BİR ÇIKIŞ İÇİN

Devrimci güçlerin yapması gereken elbette bu dört yönelimin sahiplerini bir araya getirmek olmasa gerek. Bu zaten mümkün de değil. Mümkün olsaydı bile ortaya çıkan bileşim, çözümsüzlük tablosunun çok renkli bir parçası olmanın ötesine geçemezdi.

Yapılması gereken öncelikle, herkesin değil, devrimci güçlerin, yani Türkiye’deki siyasal sorunların ancak devrimle çözülebileceğini savunanların ve buna uygun bir eylem çizgisini benimseyenlerin kalıcı ve kapsamlı bir güç birliği oluşturmalarıdır. Bu güç birliği, Kürt emekçilerin Türkiye işçi sınıfının en militan ve politik kesimlerini oluşturduğuna, onların kültürel taleplerinin tüm Türkiye emekçilerinin en önemli demokratik talepleri arasında yer aldığını unutmadan, emekçilerin gündelik mücadeleleri içinde yer almalıdır. Yapılması gereken emekçilerin kısmi mücadelelerini her daim siyasi iktidar sorununa bağlayan bir çizginin

propagandasını ve ajitasyonunu yürütmektir.

Dünyanın dört bir yanında doksanlarda tamamlanmış tasfiye sürecinin Kürdistan’da ve Türkiye’de hâlâ tamamlanamamış olması, aynı zamanda bu topraklarda 71-72 kopuşunun mirasına sahip çıkma iddiasındaki akımların da varlığını koruduğu, diğer akımların bünyesinde de bu kopuşun etkisi altında devrimci güçlerin hâlâ bulunduğu anlamına geliyor. Başka bir deyişle, yaşadığı tüm aşınmalara karşın, Türkiye’de devrimci bir çıkışı üstlenecek nicel birikim hâlâ mevcuttur.

Eksik olan bu birikimi toparlayıp bir araya getirecek girişimdir. Bu girişimin sonuç alması, sadece bu doğrultuda bir çağrıda bulunmakla sağlanamaz. Yapılması gereken, bu çağrıyı muhataplarına anlaşılır kılmak, önceki tüm başarısız girişimlerin yarattığı olumsuz ruh hâlini ayrıntılı ve sonu gelmez sözel bir özeleştiriyel değil, eylemli ve güven veren bir pratikle değiştirmektir. Bu yönde atılan adımları emekçiler arasında yürütülecek, grupculuktan uzak, sabırlı ve militan bir çalışmaya somutlamak gerekir.

“Devrimci odağı yaratalım” çağrısını dokuz ayı aşkın süredir bu amaçla yükseltiyoruz.

Yeni dönemde propaganda ve ajitasyon

YENİ DÖNEMİN KİTLE HAREKETLERİ

Yeni Parti'nin etkisi altındaki, doğrudan hükümet karşıtı hareketin dışında da dikkate değer kitle hareketleri vardır ve önümüzdeki dönem bu hareketleri de büyütecektir.

Önümüzdeki dönemde büyüyecek bu kitle hareketlerinin iki ana damar üzerinden ilerlemesini beklemeli. Bunlardan birincisi, ekmek ve ücret davasıdır. 2023'ten bu yana süregelen kemer sıkma politikalarının sonucunda emekçilerin cebelleştiği ekonomik bunalım şiddetleniyor. Ücret zamlarının enflasyonun altında kaldığı, işsizliğin ve işten çıkarmaların arttığı bir dönemdeyiz. Yeni açıklanan Orta Vadeli Plan da, yakın gelecekte bu durumun daha iyiyi gitmeyeceğinin ilanı. Belediyelerden fabrikalara kadar, ekonomik temelde eylem, grev ve direnişlerin artacağına şüphe yok. Seçimlerin gündeme daha fazla girmesi de bu artışı ivmelen-direcek, hak talep eden işçilerin özgüvenini arttıracaktır. Üstelik Ankara'ya yürüyen maden işçileri örneğinde olduğu gibi, eylemlerin büyüdüğü ve geniş kitlelerin gündemine girdiği vakalar da çoğalacaktır. Fakat "seçim ekonomisi"ne geçemeyen hükümetin, emekçilerin taleplerine karşılık ver-bilmesi kolay değil. Dolayısıyla, istediğini aldıkça özgüven kazanan değil, talepleri karşılık bulma-dıkça öfkesi büyüyen emekçilerin hareketliliğini göreceğiz. Burjuva muhalefetin de hareketi büyüt-meye değil, ortaya çıkan öfkeyi sandığa yönlen-dirmeye çabalayacağına şüphe yok.

Kitle hareketindeki ikinci damar ise, Kürtle-rin kültürel ve demokratik talepleri üzerinden ilerleyecek. Öteden beri kitlelerin gündeminde yer tutan bu konunun, çözüm süreci ile bir-likte alanı ve etkisi artıyor. Hükümet koşulsuz saldırdı politikasını takip etmiyor; yalnızca ken-di sorunlarıyla ilgilendikleri oranda Kürtlerin hareket etmesine müsaade ediyor. "Süreçten ne çıkacak?" sorusu özellikle Kürt emekçiler arasında yükselirken, DEM Parti de belli başlı kültürel ve demokratik hakların alınması için kampanyalar yürütmeye başlıyor. Sürecin etki-siyle DEM'in gücü, Kürt emekçilerin ise özgü-veni artarken, bu zeminde bir kitle hareketinin de potansiyeli büyümektedir. Kürt emekçilerin Türkiye işçi sınıfı içinde tuttuğu yer ve politik seviyesi düşünüldüğünde, bu hareketin, ekono-mik temelli kitle hareketlerinin çapını misliyle aşması muhtemeldir. Fakat DEM Parti'nin oyna-yacağı rol hesaba katıldığında, bu potansiyelin eyleme dönüşmesini beklemek doğru olmaz. Zira Kürtlerin demokratik talepleri ekseninde bir mücadele büyüdükçe, bu taleplerin gerçekleş-ebilmesi için zorunlu olarak demokratik anayasa gündeme girer. Demokratik anayasa talepli bir kitle hareketinin büyümesi ise ne hükümeti, ne de burjuva muhalefeti memnun eder. Hükümet, hem karşılaması mümkün olmayan bir talep söz konusu olduğu için, hem de hareketsiz kılma-yı çalıştığı Kürt emekçileri harekete geçireceği için bir demokratik anayasa kampanyasına kar-şı olacaktır. Böyle bir durumda DEM Parti'nin hükümete karşı böyle bir kampanyanın fitilini ateşlemesi değil, demokratik ve kültürel talepler gündemini sembolik eylemlerle değerlendirmesi beklenir. Fakat tıpkı Özgür Özel gibi, DEM Parti'nin de eli rahatlatmamakta, açmazları büyü-mektedir. Sorunları ve talepleri siyasetin başlıca gündemi olan, hükümet politikaları sonucunda seferberlik imkânları da nesnel olarak artan Kürt emekçilerin köşelerinde beklemesini sağlamak,

büyük bir reformist parti için bile altından kalk-ması zor bir görevdir.

KİTLE HAREKETLERİNİN GERİ ÇİZGİSİ

Hükümete karşı kitle hareketi nasıl Amerikancı muhalefetin kontrolünde, geri bir çizgide, emek-çilerin hareketliliğini kısıtlayarak ilerliyorsa; ek-mek ve Kürt sorunu merkezli hareketlerin de yine devrimci değil, geri bir çizgide ilerlemesi beklenir.

Emekçilerin ekonomik temelli mücadelele-rinde, zam yahut tazminat taleplerinin karşılan-masını talep eden, işvereni muhatap alan eylem çizgisi sürecektir. Karşı karşıya kaldığı sorunu, kendisini aşan daha büyük bir sorunun parçası olarak tanımlayan, taleplerini buna göre şekillen-diren, işvereni değil doğrudan hükümeti hedef alan, hükümete karşı yürüten diğer mücadelele-le birleşmeyi hedefleyen bir emekçi hareketi bu döneme damga vurmayacak.

Kürt sorunu merkezli hareket için de benzer bir durum geçerli. Talepleri ve mücadele yön-te-mi itibarıyla geri bir hareket ile karşı karşıyayız. Anadil, siyasi tutsaklar ve parlamenter siyaset alanının açılması, gündemdeki taleplerin topar-lanabileceği ana başlıklar. Anadil sorunu, Kürt-çe eğitim ve hizmet hakkı talepleriyle gündeme giriyor. DEM Partili belediyelerin Kürtçe hizmet alanını genişletmek üzere adımlar atması, yahut anadilde eğitim hakkının istenmesi, başlı başına geri talepler değildir. Fakat komünistlerin anadil sorununa yaklaşımı farklıdır. Kürtçe'nin resmî dil olarak tanınması, bu vesileyle öteden beri varlığı inkâr edilen Kürtlerin resmen tanınması, Kürt emekçilerin Türk emekçilerle aralarındaki bir eşitsizliğin ortadan kalkması, yalnızca demokra-sinin değil, işçilerin birliğinin de ön koşuludur. Bugün gündeme gelen talepler ise bunun olduk-ça gerisindedir.

Siyasi tutsaklar sorunu da dar bir "çerçeve"-ye konmuş, "tekrar suç işlememe" kaydı düşül-müş, kapsamı itibarıyla siyasi tutsakların önemli bir bölümünü dışında bırakan, atılacak adımların MGK üzerinden hükümetin kanaatine bağlandığı bir durumda. DEM'in, başta anadilde eğitim ol-mak üzere, kültürel ve demokratik talepler gün-demli harekete müdahalesi, ne bu taleplere daha ileri nitelik kazandırmayı hedefleyecektir, ne de emekçileri bu talepler etrafında harekete geçire-rek mevcut siyasal tabloda belirleyici aktör pozis-yonuna getirmeyi. Kürt emekçilerin Türkiye'deki demokrasi ve özgürlükler mücadelesine, kendi dar sorunlarıyla sınırlı kalmayacak biçimde dahil olması, farklı temellerde yürüten mücadeleler ile ilişkililmesi, hükümete karşı bir eylem çizgisin-de birleşmesi muhtemel değildir.

KİTLE HAREKETLERİ İÇİNDE BAĞIMSIZ DEVRİMCİ ÇİZGİ

Bağımsız devrimci bir çizginin değil, burjuva siyasetinin etkisinde ve geri bir çizgide ilerleyen bu kitle hareketlerine devrimcilerin müdahalesi şarttır. Bu müdahaleler, iki ana başlık üzerinden şekillenmelidir. Birincisi, ekonomik temeldeki hareket de, Kürt sorunu gündemli hareket de, hükümeti hedef aldığı oranda ileri gidebilir. Zira farklı zeminlerde doğan hareketler, hükümeti he-def aldıkları durumda birleşme zemini yaka-lamış olurlar. İkinci müdahale başlığı, hükümete karşı birleşmesi gereken hareketlerin, bunu bur-juva muhalefetinden bağımsız bir çizgide ger-çekleştirmesidir. Kitle hareketini belirleyen esas dinamik, hükümet sorunu ve bu sorunun çözül-

müne ilişkin takip edilen siyasal projelerdir. Bur-juva muhalefetinin hükümetten seçimler yoluyla kurtulmayı hedefleyen Amerikancı projesinin emekçilere kurtuluş vaad etmeyen, başarısızlığa yazgılı bir proje olduğunu propaganda etmek her geçen gün daha fazla önem kazanıyor.

Bağımsız ve devrimci bir çizgide emekçilere gidildiğinde, bunun hareketin seyrini ne kadar et-kileyeceği, dönemin koşullarına göbekten bağlı. Geri çekilme molası olarak isimlendirdiğimiz nes-nel koşullar ve devrimci bir odağın eksikliğinin damgasını vurduğu hareketimizin özne koşulla-rı nedeniyle, kitle hareketine müdahalelerimizin sonuç alması, yani emekçi hareketini gericiliğin etkisinden kurtarıp bağımsız devrimci bir çizgiye oturtması mümkün değildir.

Fakat müdahalemizin propaganda sınırlarını aşamayacak olması, bu mücadeleler içinde yer almaktan geri duracağımız anlamına gelmez. Bu hareketlerin içinde, taleplerinin ne kadar ileri-ge-ri olduğuna bakmaksızın yer almak gerekir. He-defimiz, bu hareketin içindeki emekçilerin örgüt-lülük seviyesini ileri taşımak olmalıdır. Buradan çıkarılabilecek kazanımı, bu hareketin parçası olan kitlelerin daha fazla örgütlendirilmesi olarak görmeli ve bunun için çaba harcamalıyız.

Diğer taraftan, "zaten hareketin yönü değiş-meyecek" diyerek, siyasal gerçekleri propaganda etmekten de geri durmamalı. Fakat bunu yapar-ken, başta örgütler olmak üzere, araçların ayrı-mı üzerine daha fazla düşülmeli. Kitle örgütü ile devrimci örgütü, kitle örgütünün propaganda/ajitasyon araçları ile devrimci örgütünkileri bir-birinden titizlikle ayırmak gerekir. Aksi durumda, kitlelerin geri çizgisine eklenmek de, hareke-te geçmiş kitlelerden kendini tecrit etmek de iş-ten bile değildir.

Bu ayrımın birinci tarafında, siyasal gerçekle-rin açık propagandası için Köz'ü daha fazla kul-lanmak gerekiyor. Zira kitlelerin örgütlendirilme-sinin bir aracı olarak Köz'ü çıkarmıyoruz. Gazete, komünistlerin birliği hedefiyle yürüten politik fa-liyeti besleyen propaganda ve ajitasyon içeriği-nin yer aldığı yayındır. Bu propaganda-ajitasyon içeriklerindeki temel argüman da, söz konusu so-runların devrim ve devrimci parti sorunu ile olan ilişkisi etrafında gelişir. Gazetemizdeki bu içerik, komünistlerin birliği sorununu gündem etmek is-tediğimiz kesimlere dönük olarak kullanılır. Öz-cesi, gazetemiz, komünistlerin birliği temelli bir propaganda ve ajitasyonun aracıdır.

Mevcut geri çekilme molası, gazetemizin bu içeriği daha fazla işlemesi, bağımsız ve devrimci siyasette ısrar edenlere daha fazla seslenmesi ge-reken bir dönemdir. Zira bu mola, bağımsız siya-setin emekçilere ulaşmasını zorlaştırırken, diğer taraftan hareketimiz içinde bir taraflaşmanın da önünü açmaktadır. Bu durumdan rahatsızlık du-yan, burjuvaziden bağımsız siyasette ve devrimci çizgide ısrar eden güçlerin yan yana gelme ihti-yacı ile birlikte bunun koşulları da artmaktadır.

Bu dönemde de, gazetemiz aracılığıyla, kitle-ler arasında devrimci kaygılarla çalışanlara sesle-neceğiz. İş ve ekmek sorununun da, demokra-si ve özgürlükler sorununun da devrim sorunu olduğunu, hükümete karşı bağımsız ve devrimci bir mücadeleyi gerektirdiğini, "tek yol devrim" sloganının altını farklı şekillerde doldurarak pro-paganda etmeyi sürdüreceğiz. Köz gazetesi, bu yönde propaganda ve ajitasyon materyallerinin yer alacağı şekilde çıkacak.

Lakin siyasal faaliyetimiz, komünistlerin birliği-ni propaganda etmekten ibaret değildir. Yürüyen tüm faaliyetin bulunduğu hedef, bu propagandayı

ulaştıracığımız kesimlerin genişlemesi ve bu ke-simlerle daha ileri ilişkilerin kurulması olsa da, bunu sağlamanın yolu, siyasal faaliyeti bu yön-de bir propaganda faaliyetinden ibaret kılmak değildir. Emekçiler arasında, onların örgütlerin-de çalışırken de, o örgütün kimliğini kullanırken de propaganda ve ajitasyon bir ihtiyaçtır. Kitleler arasında çalışırken, önümüzdeki siyasal sorunla-ra ilişkin talep ve sloganlarımız olmalı. Anadilde eğitim, asgari ücretle zam, işkolu düzenlemesi, taşeron gibi sorunlarda yerel mücadele planını, bu plana uygun talepleri, sloganları, materyalleri hazırlamak, o alanda çalışan komünistlerin alması gereken sorumluluklardır. Bu ihtiyaç, Köz gazetesi ile giderilemez. Emekçiler arasında çalışan komü-nistler, gazetede ki propaganda-ajitasyon içeriğini eylemlerde, etkinliklerde, faaliyette tebliğ etmekle komünist bir çalışma yürütmüş olmazlar. Böyle yü-rütülen bir çalışma, kendi hedeflerine ve planları-na uygun değil demektir. Öte yandan, gazetede ki içeriklerin "kullanılamaz" olduğuna, gazete-nin bu çalışmalarda da kullanılabilecek şekilde çıkması gerektiğine dönük bir fikrin de filizlen-mesinin önü açılır. Yani gazete de amacına uygun çıkmamaya, yasal bir işçi yayını gibi hazırlanmaya, komünistlerin birliği hedefli ajitasyon-propaganda materyali ihtiyacı karşılanmamaya başlar.

Kitleler arasındaki çalışmamızda yapılacak propaganda-ajitasyonun genel perspektifini ga-zetede ortaya koyacağız. Örneğin, asgari ücret konusunun hükümet karşıtı karakteri, göçmen işçilerle, savaşla ilişkisini gazetede açıklamaya devam edeceğiz. Komünistlerin, gazetede ki pers-pektifi alıp, bunun kitleler arasında propaganda ve ajitasyonda nasıl somutlanabileceğini gündem etmeleri ve buna uygun materyalleri hazırlaması gerekir; gazeteyi alıp her yerde aynı şekilde kul-lanmaları değil. Bu sorumluluk kimi koşullarda, politik kimliğimizi kullanarak hazırlanmış mater-yallerle, kimi koşullarda ise o alanda çalışma yü-rüttüğümüz kitle örgütlerinin propaganda-ajitas-yon araçlarıyla yerine getirilebilir.

Gazetede asgari ücret konusuna ilişkin çıkacak perspektif, yukarıda saydığımız konulardan ibaret olmayacaktır. Bu perspektifin temel fikri, bu soru-nun bir devrim sorunu olduğudur. Fakat bu fikir, kitleler arasındaki yaygın ajitasyonun da temel fik-ri olamaz. Emekçilerin içinde çalışan komünistler, buralarda ilişki kurdıkları daha dar çaptaki ilgili kesimlere, "öncü işçilere", meselenin devrimle ve devrimci partiyle olan ilişkisini propaganda et-tikleri bir plan yapmalı, bu propagandaya uygun araçları da bu faaliyette kullanmalıdır.

Köz'ün arkasında duran komünistler olarak, devrimci önderlik boşluğunu başlıca sorun, dev-rimci partinin inşasını yegane çözüm olarak ka-bul kabul ediyor, politik faaliyetimizi de buna uy-gun olarak planlıyoruz. "Bizim her faaliyetimiz, komünistlerin birliği hedefiyle, komünistlerin bir-liği propagandası etrafında yürür" derken de, bu propagandanın hedefsiz ve odaksız biçimde "sa-çılmasını" değil; emekçiler arasında kök salmış, hedefleri sarıh, planları detaylı bir politik faaliyet ile muhataplarımızla buluşmayı anlatıyoruz.

Tarif ettiğimiz geri çekilme molası, bu politik faaliyetin imkânlarının ortadan kalkacağı değil, aksine, propaganda ve ajitasyon başta olmak üle-re, her türden aracın çok daha özenli bir planla kullanılmasını ihtiyacının yakıcılaştığı bir döneme işaret ediyor. Önümüzdeki sınav kolay değil. Fa-kat başta ilmek ilmek ördüğümüz devrimci güç birliğimiz olmak üzere, sahip olduğumuz imkân-lar, bu moladan emekçiler arasında daha fazla kök salmış, komünistlerin birliği yolunda daha fazla yol almış şekilde çıkmayı mümkün kılmaktadır.

KöZ'ünSözü

İçinden geçtiğimiz döneme damga vuran en önemli gelişme PKK'nin tasfiyesinde geline yeni aşama olsa gerek. Emperyalistler arasındaki paylaşım kavgasının gittikçe keskinleştiği, İran-ABD savaşının bir türlü son bulmadığı, türlü sürpriz gelişmelere gebe Ortadoğu'da bu tasfiyenin nasıl ilerleyeceğine dair öngörülerde bulunmak elbette akla ziyan bir çaba. Ulus devletlerin payandalarının zayıfladığı koşullar altında geride bıraktığımız otuz küsur yıldakine benzer gelişmelerin yaşanması ve tasfiye sürecini yine kesintiye uğratması elbette olasılık dahilindedir. Ama devrimcilerin görevi PKK'nin akıbetine ilişkin milimetrik öngörülerde bulunmak olmadığı gibi, PKK'nin tasfiye olmaması için temennilerde bulunmak yahut PKK'ye basınç yapmaya çalışmak da değildir.

Sınıf mücadelesinin içinde halk savaşı, gerilla savaşı gibi stratejiler, politik tahlillerin ve ideolojik incelemelerin sonucunda üretilmiştir. Tam aksine Çin Devrimi'nden Nikaragua Devrimi'ne önce pratik kaygılarla yürütülmüş, sonrasında teorileştirilmiştir. Dünya çapında ise gerilla mücadelesini PKK kadar uzun soluklu, yaratıcı, kararlı ve etkili yürüten bir akım çıkmamıştır. Benzer bir alternatifinin çıkması da mümkün değildir. Geline noktada PKK'ye gerilla mücadelesini yürütmek için yapılacak hiçbir basınç, ideolojik olmanın ötesine geçmeyecek, ideolojik olduğu için yapanları sınıf mücadelesi pratiğinin dışına atmak, yahut pratikte kuyrukçuluğa, ideolojik olarak doktrinerliğe saptamak dışında bir etkisi olmayacaktır.

PKK'nin tasfiyesini, PKK'ye akıl fikir ihsan etmeye çalışmak, onunla sözümona bir hegemonya mücadelesine girmek, yahut tasfiye sürecinden kadro kapmak için değil, bu tasfiyeciliğin sınıf mücadelesine etkilerini anlamak, onun yarattığı maneviyat bozukluğuyla mücadele edecek bir yol haritası çizilemek için ele almak gerekir.

Devrimci bir çıkışın yolunu açmaya çalışanların bu tasfiyenin seyrini, kısıtlarını ve sonuçlarını değerlendirmesi gerekir. Bu görevi savsaklayarak soldaki alışlagelmiş hazır kalıplardan birini benimsemenin konforuna kapılanlar, doktrinerlikle kuyrukçuluk arasında salınmaya mahkumdur.

TASFİYECİLİK

Tasfiyecilik, Türkiye devrimci hareketinin yabancı olmadığı bir kavram. 71-72 kopuşunu gerçekleştirenlerin yenilgisinin ardından tasfiyecilik gündemimize girdi. 70'lerdeki yükseliş son bulduktan sonra, özellikle 12 Eylül'le birlikte tasfiyecilik siyasi iklimin temel belirleyicilerinden oldu. Gündelik mücadelenin her alanında karşımıza çıktı, çıkıyor. Ancak tasfiyeciliğin Türkiye'ye özgün seyri bu kavramın topraklarımızda tek yanlı, eksik ve çarpık kavranmasına yol açtı. Bu topraklarda tasfiyecilik genel olarak örgüt ve mücadele kaçınıklılığıyla eş anlamlı kulanılageldi. Tasfiyecilik, hareketin parçalanması ve yenilgisiyle özdeşleştirildi.

Oysa tasfiyecilik, genel olarak mücadelenin terk edilmesi değil, devrimci mücadelenin terk edilmesidir. Genel olarak örgüt düşmanlığı değil, devrimci örgüte yönelik düşmanlıktır. Programdan vazgeçmek değil, devrimci programdan vazgeçmektir. Hareketin yenilmesi, dağılması parçalanması değil; devrimci hareketin yenilmesi, dağılması ve parçalanmasıdır. Örnekleri hiç de az değil: 1980'lerde El Salvador'da iktidarı almasına ramak kalan FMLN, barış sürecinin ardından anayasal sınırlar içinde bir siyasi partiye dönüştü, ülkenin iki büyük partisinden biri oldu, 2009-2019 arasında ülkeyi yönetti. Brezilya'da muhtelif maoist ve hocacı akımlar işçi partisi içinde yer aldılar, dağılmak şöyle dursun iymelenerek güçlenen bir hareketin parçası oldular. Nepal Komünist Partisi (Maoist) yenilmek şöyle dursun monarşiyi devirdi. Ama sonrasında federal cumhuriyetin çok partili anayasal düzeninin bir parçası oldu. Bu akımların hiçbirisi genel olarak mücadeleden kaçmadı, bir parçası oldukları hareket de zayıflamadı. Bilakis hepsinin çok daha güçlü bir örgütsel yapıya, emek-

çilerle daha yoğun bağlara, hatta daha büyük bir siyasi etkiye kavuştuklarını söylemek mümkündür. Ortada bir başarısızlık yoktur, bir başarı vardır. Ancak bu başarı devrimcilerin gurur duyacağı bir tablo değil, bir tasfiye tablosudur.

PKK TESLİM OLMADI

PKK'nin tasfiyesi de bir yenilginin, teslimiyetin ürünü ve ifadesi değildir. PKK sadece bir askerî örgütlenme değildir. Aynı zamanda bir siyasi parti, bir diplomasi ağıdır. Daha da önemlisi, etkisi altındaki sayısız örgütlenmeyle Kürdistan'ın tüm parçalarındaki, Türkiye'deki ve hatta dünyanın çoğu ülkesindeki Kürtleri seferber etme kapasitesine sahip bir harekettir. Uluslararası güç dengelerindeki aleyhe gelişmelere, aldığı bir dizi taktik darbeye rağmen, söz konusu hareket Öcalan'ın rehin alındığı 1999'a kıyasla daha güçlüdür; 2013'teki çözüm sürecinin gerisinde de değildir. Salt askerî anlamda değerlendirildiği zaman bile, onlarca yıldır burjuva diktatörlüklerinin savaş kapasitesini artıran sayısız gelişmeye karşın, Türk devletinin hanesine yazılacak bir zafer söz konusu değildir. Hatta tam tersi bir durum söz konusudur. PKK'yi askerî araçlarla, imha girişimleriyle bitirme politikalarının savunuculuğunu, maşalığını yapanlar bugün kızağa çekiliyorlar. Öcalan'ın silahsızlandırma alt komisyon üyeliğine dahil edilmesi konuşulurken, onu İmralı'da sorgulayan Albay Atilla Uğur'un hapsi boylaması bu tablonun en çarpıcı özeti. PKK'nin tasfiyesi, onun örgütsel olarak zayıflamadığı, tabanını koruduğu, siyasi pazarlık gücünü artırdığı bir dönemde gerçekleşiyor.

Devletin geçelim bir egemenlik sorunu olan Kürdistan sorununu, bir kültürel-sosyal sorun olan Kürt sorununun çözümünde dahi en ufak bir adım atamamasından yola çıkarak PKK'nin teslim olduğunu söyleyenler de yanılıyor. Zira PKK kendini tasfiye ederken Kürt sorununa, Kürdistan'a dair mücadeleden vazgeçmiyor. Bu mücadelenin stratejik hedefini, eylem çizgisini ve örgütsel yapısını değiştiriyor. Devletle Kürt sorununu çözmek için değil, kendisi için uygun ve elverişli gördüğü bu mücadele alanını yaratmak için müzakere ediyor.

PKK'nin tasfiyesi, esas olarak kendini marksist-leninist olarak tanımlayan, Kürdistan'ın kuzeyinin bağımsızlığını sosyalizme ulaşmanın olmazsa olmaz bir aşaması olarak gören, Kürdistan devrimini gerilla savaşıyla gerçekleştirmeyi hedefleyen ve bu doğrultuda etkin bir savaş yürütmüş bir partinin; mevcut ulus devletleri anayasal sınırlar içinde bir mücadeleyle demokratikleştirmeyi hedefleyen bir partiye dönüşmesidir. Önceki mücadele ve parti tasfiye edilmekte, yenisi kurulmaktadır. Bu iki yapının kadroları benzer olsa da, aralarında niteliksel bir fark vardır. Biri diğerinin devamı olarak kabul edilemez.

PKK'NİN TASFİYESİ SÜLEYMANİYE'DE SİLAHLAR YAKILMADAN ÖNCE BAŞLADI

Tasfiyenin asıl kriteri güçlülük-zayıflık, yenilgi-zafer, başarı-başarısızlık olarak değil; devrimci programın, devrimci örgütün, devrimci eylem

çizgisinin varlığı veya yokluğu olarak anlaşılmalıdır. PKK'nin tasfiyesi yeni bir olgu değil. SSCB'nin dağılmasına paralel olarak, 90'ların başında, PKK tam da eylem kapasitesi ve savaş gücü olarak büyük sıçramalarını gerçekleştirirken, benimsenen yeni bir yönelimin sonucu olarak tasfiye başladı. PKK, SSCB'nin akıbetine bakarak yeni bir hedef ve strateji belirledi. Gerilla mücadelesini, marksizm-leninizmin alametifarikası olarak kabul eden bir hareketin, SSCB'nin ve etkisi altındaki devletlerin ortadan kalkmasıyla birlikte gerilla savaşını mümkün kılan koşullar ortadan kalkmışken, varlığını ve gücünü korumak için marksizm-leninizm iddiasından vazgeçmesinde, gerilla savaşını devletle müzakere için bir araç olarak görmesinde, gerektiğinde bu mücadeleyi terk etmeye hazır olmasında şaşırıcı bir nokta yoktur. Aslına bakılırsa dünyanın farklı yerlerindeki marksist-leninist iddiaya sahip bir dizi gerilla hareketi benzer bir yönelimi benimsemişti.

O günden bugüne de PKK, konjonktürü hesaba katarak kendini güçlendirecek türlü taktik adımları atarak, ama esas olarak bu stratejiye tabii olarak eylemlerini yürüttü. Ancak bir yönelimde karar kılmak, bir stratejiye bağlı olmak başkadır, onu tüm mantıksal sonuçlarına götürebilmek başka. PKK'nin tasfiyesi bu otuz altı yıl boyunca, PKK başka bir yönelime sahip olduğu için değil karşısındaki ve ilişkide bulunduğu devletlerin, mücadele ettiği zeminin durumundan kaynaklı olarak bir türlü gerçekleşmemiştir. Bugün tasfiyede yeni bir sayfanın açılmış olması, PKK'deki değişikliklerle değil, bu koşullardaki değişikliklerle bağlantılıdır. Sırf bu durum bile söz konusu tasfiyenin PKK'nin yenilgisi ve teslimiyetiyle ilgisi olmadığını anlatır.

PKK'NİN TASFİYESİNİ GECİKTİREN KOŞULLAR

PKK'nin tasfiyesini engelleyen, geciktiren koşullardan biri emperyalistler arasındaki paylaşım kavgasıyla, özellikle de Amerikan emperyalizminin bu kavgadaki pozisyonuyla; diğeri ise 12 Eylül rejiminin seyrine ilgilidir.

Amerika hiçbir zaman Ortadoğu'daki devletlerin bölünmesini istemedi. Bölgedeki mevcut ulus devletleri hep tahkim etmeye gayret etti. Konu bölgede koçbaşı olarak kullanmak istediği Türkiye olunca bu gayreti daha da büyüktü. Bu nedenle Amerika'nın PKK karşıtlığı Trump'la başlamış değildir. Söz konusu karşıtlık, stratejik bir karşıtlıktır. ABD'nin Ortadoğu'da bir halk seferberliğine dayanan silahlı bir partiye tahammülü yoktur, olmayacaktır. Nitekim bu partiyi tasfiye etmek, Kürdistan sorununu Kürt sorununa indirgemek için Öcalan'ı rehin alıp Türkiye'ye teslim eden de ABD'den başkası değildir.

Gelgelelim ABD'nin Ortadoğu'da izlediği siyasi pratik son otuz altı senedir PKK'nin tasfiyesini güçleştiren bir şekilde ilerledi. ABD; Irak'tan Afganistan'a, Ortadoğu'da önce açık işgal, sonrasında hükümet karşıtı halk ayaklanmalarını ve içsavaşı körüklemek yoluyla mevcut hükümetleri işbirlikçi hükümetlerle değiştirmeye çalıştı. Ama bu önce Irak'ta sonrasında da

Suriye'de uzun süreli içsavaşlara yol açtı. PKK ise bu uzun süre zarfında Kürdistan'ın dört parçasında hareket eden bir güce dönüşmüştü. Irak'ta ve Suriye'de merkezi otoritenin çöktüğü, içsavaşların çıktığı koşullar altında PKK'nin tümüyle silahsızlandırılması, sadece PKK'nin silahlı birliklerinin Kürdistan'ın diğer parçalarına taşınması anlamına gelebilirdi. Nitekim öyle de oldu. Bu bakımdan geride bıraktığımız 36 yıl içinde ABD'nin Ortadoğu'ya müdahale girişimleriyle PKK'yi tasfiye etme hedefi birbirini besleyen sonuçlar doğurmadı. Özellikle son on beş yılda Rojava Devrimi, PKK'nin silahsızlanmasını imkânsız kıldı.

Türkiye'de ise PKK'nin tasfiyesi, TSK/OYAK'ın tasfiyesini ve yeniden yapılandırılmasını şart koşuyordu. 12 Eylül rejiminin temel direği olan ordunun siyaset sahnesinin dışına itilmesi ise bir kararnameyle çözülecek basitlikte bir sorun değildi; uzun siyasi çatışmaların sonunda gerçekleşti ve sonucunda reformlarla zindeleşmiş bir yönetim değil, aksine payandaları yıkılmış, kriz içinde bir rejim ortaya çıktı. PKK, Kuzey Kürdistan'da yürüttüğü gerilla savaşını zaten Öcalan'ın rehin alındığı zamandan itibaren ya askıya almış ya da ikinci planda tutagelmişti. Öyle ki 2015 yılındaki şehir savaşlarında dahi gerilla süreci doğrudan müdahil olmadı. Türkiyelileşme koduyla yürütülen tasfiye sürecinde siyasi mücadele esas olarak DTP/BDP/HDP'ye bırakıldı. Bu partilerin emekçi ve ezilenler arasında PKK'nin geleneksel tabanının ötesine geçen bir desteğe ve Türkiye'de hükümetlerin kaderini belirleyecek bir parlamentarye güce kavuşması ise bu krizi daha da derinleştirdi. Türkiye'deki içsavaş böyle patlak verdi. Bu içsavaşın hedef tahtasında HDP vardı. Bu koşullarda PKK'nin tasfiyesinin gündeme gelmesi dahi mümkün değildi.

ABD'NİN YENİ ORTADOĞU POLİTİKASININ SONUÇLARI

Bugün ise ABD, Ortadoğu'daki devletler üzerinde daha fazla söz sahibi değil. Türkiye'deki rejim krizi hafiflemedi, şiddetlendi. İçsavaş hâlâ sürüyor. Fakat her iki sürecin ilerleyiş biçimi, PKK'nin tasfiyesi için özgün koşullar yarattı. Bunlar geçelim otuz yıl öncesini, beş yıl önce dahi ABD'nin, Türk devletinin ve onun bugünkü bekçisi Erdoğan'ın tasarladığı koşullar değildi.

Amerika açısından Bush-Clinton dönemlerinin işgal ile hükümet devirme politikası başarısızlıkla sonuçlandı. Obama'dan Biden'a uzanan dönemde halk isyanları ve içsavaşla hükümet değiştirme yöntemi de duvara tosladı. ABD hâlâ sadece Ortadoğu'da değil, Doğu Avrupa'dan Güney Asya'ya, Kuzey Afrika'dan Latin Amerika'ya uzanan bir coğrafyada bu iki girişimin sonuçlarıyla baş etmeye çalışıyor. Trump ise Amerika'nın mevcut devlet aygıtının işleyişiyle çatışmayı da göze alarak, mevcut hükümetleri devirmeden kah İran'da olduğu gibi bombalarla, kah Suriye'de ve Türkiye'de olduğu gibi yaptırımları kaldırma vaatleriyle ABD'yle anlaşmaya zorlama gayretinde.

Geçtiğimiz haftalarda imzalanan Mekke Antlaşması da bu yaklaşımın son örneği. Söz konusu antlaşmayı ABD'nin Suudi Arabistan, Pakistan ve Türkiye'yi İran'ın üzerine saldırtma anlaşması olarak değil, bölgede Çin ile anlaşmanın yolunu arama girişimi olarak görmek gerekir. Çin'in etkisindeki Pakistan, ABD ile arasına giderek daha fazla mesafe koyan Suudi Arabistan ve ABD'ye giderek daha fazla mecbur kalan Türkiye'nin oluşturduğu bu blok, İran'a saldırmaktan ziyade, ABD-Çin dengesine bağlı olarak İran'la diyalog kanallarını genişletmeye hizmet etmektedir. Husilerin saldırısından sonra pakt bileşenlerinin yönelimi İran'a saldırmaktan çok, olası bir gerilimi düşürmek için İran'la diyalogun artırılması olmuştur.

ABD'nin Ortadoğu'daki geri çekilme gayretleri elbette bölge devletlerinin merkezi otoritelerini askerî ve idari olarak arttırmasını mümkün kılıyor. Bu durumun gerilla savaşını yürütmeyi zorlaştırdığını söylemek yanlış olmaz. Ancak bu

yöndeki gelişmeler zaten onlarca yıldır söz konusudur ve PKK, tüm bu gelişmelere karşın varlığını korumayı başarmıştır. Üstelik bugün de ortada bir askerî yenilgi söz konusu değildir.

Asıl yenilik, ABD'nin değişen yönelimi nedeniyle PKK'ye askerî varlığı şart kılan koşulların ortadan kalkmasıdır. Bugün Rojava Devrimi bitmiştir. Onun son kalıntısı olan YPG'nin bağımsız silahlı varlığı ise yine YPG önderliği tarafından tasfiye edilmiştir. Yakın dönemde üreteceği siyasi krizle ne olursa olsun eski YPG birliklerinin Suriye ordusuna entegrasyon süreci yeni bir aşamaya gelmiştir. Bu anlamıyla Güneybatı Kürdistan'da PKK'nin silahlı varlığını dayatan, onun doksanların başından beri hedeflediği tasfiyenin önünde engel olan koşullar ortadan kalkmıştır.

REJİM KRİZİNİN SEYRİ TASFİYENİN ÖNÜNÜ AÇTI

Türkiye'de ise mevcut içsavaşta hükümet, 2015'ten beri rejimin kurucusu Türk Silahlı Kuvvetleri'nin savaş politikalarını sürdürüyordu. Ancak kendisine yakıştırdığı sıfatlar ne olursa olsun Erdoğan TSK'nın başkomutanı değildir. TSK, meşruiyetini savaştan alan ve kitlelerin bu savaş hakkında ne düşündüğünü umursamayan bürokratik bir yapıyken, Erdoğan seçimleri kazanmaya mecbur olan bir burjuva politikacısı, bir kitle partisinin genel başkanıdır. Tek adam rejimi hakkında kopartılan vaveylalar da, Erdoğan'ın yürütmenin gücüne dayanarak rejimi işleme kılması da bu temel gerçeği değiştirmez. Erdoğan uzunca bir süredir içsavaşın yükünü taşıyamıyordu. 2023 cumhurbaşkanlığı seçimlerinden beri içsavaşı bitirme arayışındaydı. CHP ile normalleşme girişimleri sonuç vermedi. Tersine CHP ile HDP arasındaki örtük ittifakın daha da pekişmesine yol açtı. Bu açmazlar içinde boğuşurken de Devlet Bahçeli'nin kendi oportünist hesapları nedeniyle ittirmesiyle Öcalan'ın karşısına bir muhatap olarak çıkmak zorunda kaldı. Tasfiye sürecinin bu sefer çok daha kuvvetli bir biçimde başlamasının sebebi esas olarak Türkiye'deki rejim krizinin bu özgün seyridir.

Doksanların başında Öcalan masaya oturmak için bir muhatap aradığını ama bulamadığını ifade ediyordu. Bugün türlü dolambaçlı yollardan geçildikten sonra nihayet aranan muhatap ortaya çıkmıştır. Ama gönülsüz olması bir yana, son kırk sene boyunca çıkabilecek muhatapların en zayıf konumda olanıdır. Elindeki tüm araçları tükettiği ve Cumhuriyet İttifakı'nın asıl yönlendiricisi Bahçeli'ye göbekten bağımlı olduğu için bugünkü masayı 2015'te Dolmabahçe'deki masayı devirdiği gibi devirmesi çok daha zordur.

Kısacası, ABD emperyalizminin yeni yönelimi ve Türkiye'deki rejim krizinin seyri, PKK'nin tasfiyesi için önceki dönemlerden daha elverişli koşullar yaratmıştır.

ÇÖZÜM SÜRECİNİN ÇÖZEMEYECEĞİ ÜÇ SORUN

Kürdistan sorunun çözümünü, Kürt sorunun çözümünden; Kürt sorunun çözümünü, Türkiye'deki anayasa sorunundan ayırt etmek gerekir. Türkiye'deki yeni anayasa sorunu da Kürt sorununa ilişkin kimi anayasa değişikliklerine indirgenemez. Aynı zamanda anayasadaki madde değişikliği yahut yasal reform sorunları da PKK'nin Türkiyelileşmesi ve tasfiye sorunundan ayrı sorunlardır.

Kürdistan sorunu bir devrim sorunudur. Emperyalistlerin Türkiye, İran, Irak ve Suriye'ye bahsettiği sınırlar değişmeden Kürdistan sorunu çözülemez. Kürt sorunu ise, Kürtlerin bir ulusal azınlık olarak demokratik ve kültürel hakları çerçevesinde, teorik olarak Türk devleti içinde çözülebilecek olsa bile yeni bir rejimin kurulmasını gerektirir. Ancak bu da herhangi bir yeni rejim değil, üniter Türk devletini yeniden tasarlayacak bir rejimdir. Bu rejim, Kürtlerin demokratik haklarını da içeren yeni bir anayasa gerektirir. Bu da herhangi bir anayasa değişikliğiyle sağlanamaz. Bunun olması için de mevcut rejimi tanımayan yeni bir iktidar organı gerekir. Bu anlamıyla bu üç başlıktan herhangi birinin

bugünkü çözüm süreciyle gerçekleşmesi mümkün değildir.

Buna karşılık, Kürtlere ilişkin kimi düzenlemeler içeren, ondan çok da PKK'lilerin yasal zeminde siyasi yaşama dönmesinin önünü açar nitelikteki anayasa ya da ceza kanunundaki kimi madde değişiklikleri, bu çözüm sürecinden çıkmayacak gelişmeler değildir. Bunların olmayacağına, gerçekleşmeyeceğine dair kestirimlerde bulunmamak gerekir. Hatta acz içinde çırpınan hükümetin bu tür adımlar atması son derece olasıdır.

İDEOLOJİK SALDIRILAR ŞİDDETLENECEK

12 Eylül darbesinin öncelikli ve esas amacı Kürdistan'a deli gömleği giydirmekti. PKK ise bu süreçte Kürdistan'daki yükselişin ve başkaldırının ifadesi oldu. Bu yükseliş 12 Eylül'ü başarısız kıldı. O bakımdan Türkiye'de 12 Eylül'ün ardından hız kazanan tasfiye sürecinin bugüne dek tamamlanamamış olması da PKK'nin bugüne dek tasfiye olmamış olmasıyla doğrudan bağlantılıdır. Öyle ki SSCB'nin çözüldüğü, dünyanın her yanında devrimci hareketlerin gerilediği bir dönemde devrimci hareketlerin bugün kimileri tarafından hâlâ nostaljiyle yad edilen bir altın çağ yakalaması da bu yükselişle ilintiliydi. Aynı nedenden ötürü PKK'nin tasfiyesinin 2000'li yıllarda bir niyet olmaktan çıkıp siyasi ve örgütsel ayakları örülen somut bir projeye dönüşmesi ile Türkiye'deki devrimci hareketlerin darbe üstüne darbe alması aynı döneme denk gelir. Bu dönemde PKK'nin yörüngesinde olmayan tüm sol hareketlerin ayaklarının altındaki toprak çekildi. Düne kadar sürekli kör topal da olsa ilerleyen tasfiye sürecinin bugün öncekilerle kıyaslanamaz bir ivmeyle gerçekleşmesi bu sarsıntıyı daha da şiddetlendirecektir.

Devrimciliğin silahlı mücadele vermekle doğrudan eş tutulduğu topraklarımızda, PKK'nin tasfiyesinin öncelikli ve yaygın olarak devrim, devrimci örgüt, devrimci mücadele fikrine olan inancı aşındıracağı düşünülebilir. Ancak bu doğru bir yargı değildir. Sınıf mücadelesini yürütenlerin karşısına çıkacak asıl zorluk bu inancın altının oyulması olmayacaktır. Zira son otuz senedir Türkiye'de ve Kuzey Kürdistan'da sınıf mücadelesinin pratiğini, temposunu belirleyen gerilla mücadelesi olmadı. Bu mücadeleyi PKK'nin öngördüğü taktik sınırların dışında yürütmek isteyen tüm akımlar ise zaten onlarca yıl önce savaş kapasitesini pratikte yitirdiler. PKK'nin yeni kimliğine kavuşurken üreteceği yeni sosyalizm tanımı, onun yeni mücadele yöntemlerini gerekçelendirme tarzı, komünist hareketin geçmişine, devrimci mücadelenin siyaset yapma biçimine, örgütlenme tarzına yönelik saldırıları elbette arttıracaktır. Ancak bu hücum noktaları, devrimci güçlerin on yıllardır deyim yerindeyse bağışıklık kazandığı, en dirençli olduğu noktalardır. Tasfiye sürecinin vereceği asıl hasar başka yerde aranmalı.

ASIL DARALMA SİYASET ALANINDA YAŞANACAK

Bugünkü gelişim seyrinde tasfiye sürecinin vereceği asıl hasar siyaset alanındadır. Doksanların sonundan 2015 seçimlerine varan süreçte, Türkiyelileşme koduyla yürütülen tasfiye süreci verdiği tüm liberal mesajlara, iktidar kavgasına dair tarafsız tutumuna karşın, esas olarak sol muhalefeti birleştirme, emekçi ve ezilenleri demokratik hak ve özgürlükler mücadelesinde harekete geçirme hedefiyle yürütülüyordu. Bu durum emekçi ve ezilen hareketi içinde toparlanma ve devrimci güçler açısından gittikçe genişleyen bir siyaset yapma alanı anlamına geliyordu. Rejimin krizi derinleşirken tarafsız bir taban muhalefeti ekseninde yürüyen bu mücadelenin ilelebet genişlemesi mümkün değildi. Nihayetinde Türkiye'de 2013 Gezi, 2014 Kobane eylemleri, Kürdistan'da ise 2015 şehir savaşlarına varan gelişmeler emekçi ve ezilen hareketindeki bu genişlemenin ürünü oldu. Devrimci güçler siyaset alanı daraldığı için değil, devrimci önderlik sorununu çözemedikleri için etkisiz kaldılar.

Siyaset alanının daralması, devrimci bir parti olmayan HDP'nin çekişen düzen partileri arasında seçim yapmaya mecbur kaldığı, 7 Haziran

2015'in hemen ardından başladı, hâlen sürüyor. Bununla birlikte, askerî olarak PKK'nin ama esas olarak siyaseten HDP'nin hedef tahtasına konduğu 2024'e kadarki kesitte tasfiyeciler süreci ilerleyemediği için bu daralmanın da özel bir etkisi olmadı. Bugünün özgünlüğü siyasi alanın daralmasının tasfiyeciliğin hız kazanmasıyla birleşmesidir.

Üstelik siyaset alanındaki vaziyet, 2015-24 döneminin basit bir tekrarı da değildir. Zira muhalefet boşluğu artık Amerikancı muhalefet tarafından, önce CHP şimdi de Yeni Parti tarafından, doldurulmaktadır. Durum böyle olunca, DEM'in demokrasi mücadelesinde önceki dönemde olduğu gibi tarafsız bir taban muhalefeti olarak sahaya çıkmasının Özgür Özel'e verilecek önemli bir destek olacağı açıktır. Nitekim, TİP'inden EMEP'ine Özel'in mitinglerinde "kurtuluş yok tek başına" sloganlarına katılarak birleşik mücadeleyi büyüttüklerini iddia eden bir dizi parti ve akım, DEM'i tam da bunu yapmadığı için eleştirmektedir. Gelgelelim çözüm sürecinin, Erdoğan tarafından tam da Erdoğan bu ihtimali ortadan kaldırmak istediği için geliştirildiğinin farkında olan DEM, masayı devirmeden böyle bir adım atamayacağını bilmektedir. Kendisini güçlendiren masayı devirmeye ise hiç niyeti yoktur.

Siyasi krizin büyümesi, Mehmet Şimşek'in kemer sıkma programıyla ve hükümetin yüksek istihdam-düşük ücret politikalarıyla birleştiği için emekçileri ekonomik mücadeleye itmektedir. Sayısı pıtrak gibi artan yerel direnişler de bu eğilimin göstergesidir. Ancak hükümetin kırılan mali pozisyonu bu mücadeleleri 2016-2023 döneminde olduğu gibi düşük faiz yüksek enflasyonla karşılamayı seçenек dışı bırakmaktadır. "Gerçek AKP biziz" diyen Kılıçdaroğlu'ndan bayrağı devralan ve bugün Mehmet Şimşek programının daha katı yürütülmesini savunan Yeni Parti'nin de emekçilerin hareketini derleyip toparlaması olanak dışıdır. DEM Parti ise toplumsal ve siyasal tüm konuları, diplomatik dille yazılmış kınama ve destek açıklamalarıyla savuşturmaya mahkum olmuştur.

AÇMAZLAR

Sınıf mücadelesinin çıkışları olduğu kadar inişleri de vardır. Siyaset alanının tasfiyecilikle atbaşı giden bir şekilde daralması, sınıf mücadelesi tarihinde görülmemiş şey değildir. Bu dönemlerde devrimcilere düşen görev, işçi sınıfıyla birlikte geri çekilmek, en küçük gündelik mücadelenin içinde savunmayı örgütlemek ve yeni bir yükselişe hazırlanmaktır. Nitekim siyaset sahnesine adımlarını attığı dönemde Köz'ün arkasında duran komünistler döne döne "Savunmayı Örgütle Saldırıya Hazırlan!" şiarını tekrarladılar. Bugün de içinden geçtiğimiz daralma döneminde devrimci güçlerin ah vah etmeden, tükenmiş projelerin peşinde koşmadan, aynı şekilde hareket etmesi gerekir. Ancak önümüzde duran ve kendi disiplini altındaki güçlerin dışına seslendiği için politik nitelik taşıyan görev başkadır.

"Süngülerin kaba kuvvetinden daha güçlü bir şey vardır: zamanı gelmiş ve saati çalmış fikir." cümlesini bu topraklarda sosyalistler

altmışlardan itibaren daha yalın bir biçimde "Zamanı gelmiş bir fikrin karşısında hiçbir şey duramaz" diye kullanmaya başladılar. İçinden geçtiğimiz dönemde bu cümleyi tersinden kurmak mümkün: Zamanı geçmiş bir fikri hiçbir kuvvet hayata geçiremez!

İçinden geçtiğimiz dönem, tasfiye sürecinin özgünlüğünün de anlattığı üzere, doksanların basit bir tekrarı değil. Evet, tasfiye süreci otuz küsur yıl sonra nihayet sarsıcı bir biçimde tekrar sahneye çıkıyor. Bu sefer onu engelleyecek tüm koşullar ortadan kalkmış gibi. Ama aradan geçen sürede emperyalistler arası paylaşım kavgasının, hâkim sınıf içindeki mücadelenin ve emekçilerin başkaldırıların şekillendirdiği tablo, tasfiye fikrinin yaygınlaştığı, liberalizmin revaçta olduğu dönemden tümüyle farklı. Türkiye'de tasfiyeciler akımlar başarıyla ve güçlenerek tasfiye olarak yaşama, siyasi varlıklarını koruma imkânına sahip değiller. Tasfiyeciler proje geleceksizdir.

2000'lerin başında, temiz toplum kampanyalarının ve Türk devletinin restorasyon girişiminin ortasında, Avrupa Birliği rüzgârları eserken ve devlet mecburi bir yumuşama sürecine girmişken kendini muhalif olarak tanımlamış bir akımın siyasi olarak güçlenme, ittifak kurma, kendini tıpkı Latin Amerika'da ya da Kuzey Akdeniz'deki reformist solun var ettiği gibi var etme şansı vardı. Bugün bu koşullar tümüyle ortadan kalkmıştır.

Otuz sene öncesine kıyasla Türkiye'de derinleşen bir rejim krizinin varlığı ve tarafların tüm gayretine rağmen bir içsavaşın sürüyor oluşu bir ayrıntı değildir. En basit gündelik sorunun hükümet değişikliğine, hükümet değişikliği sorununun ise darbe yahut devrim sorununa dönüşmesi de öyle. Bu durum sadece tüm devlet kurumlarını değil, aynı zamanda rejimin yükü omuzlarına yıkılmış siyasi partileri de aşındırmaktadır. Avrupa Birliği'nin çözülmesi, Ortadoğu'nun daha büyük savaşlara gebe olması cabasıdır.

Bahçeli'nin ittirmesiyle girdiği çözüm sürecinde hükümet çırpındıkça batıyor. Temkinli, uzaktan, sağlamcı adımlarla yürütmeye çalıştığı çözüm sürecinden siyasi bir destek devşiremiyor. Bu koşullar altında PKK'nin tasfiyesinden parlamenter zeminde güç kazanan, tıpkı 7 Haziran öncesinde olduğu gibi DEM'den başkası olmuyor. Zira attığı adımlar Erdoğan'ın ne gerileyişini durduruyor ne de onun bir kez daha aday olabilesinin yolunu açıyor. 400 milletvekiliyle anayasayı değiştirecek denilen hükümet, meclise sebepsiz bir erken seçim kararı dahi aldırta-mıyor. Anayasa değişikliği havucunu gösterdiği zamansa konu hızla 1921 Anayasası'na geliyor.

Hükümetin kayyım ve butlan saldırısının ardından, iktidarı seçimle değiştirmeye yeminli Amerikancı muhalefetin kolu kanadı kırılmıştır. En popüler adayı içeride, diğeri yargı kısılcınıdadır, Özgür Özel partisinden atılmış kendini sokakta var etmeye zorlanmaktadır. Elinde kalan tek sermayesi Kılıçdaroğlu'nun sümsük muhalefetine karşı hükümetin karşısına sert bir biçimde çıkmak olan Özel, bu yolda sınırları aşarsa hem emekçilerin tepkisini frenleyemeyeceğini, hem de yüzde eli

Devamı 8. sayfada

TKP'nin mirasyedileriyle ayırım çizgilerini kalınlaştırmak gerek

Bu yazı Ekim 2001 tarihli Köz'ün 12. sayısında yayımlanmıştır.

83 yıl önceydi (10 Eylül 1920), Bakü'de toplanan İstanbul, Zonguldak, Ereğli, Trabzon, Samsun, Rize, Erzurum, Eskişehir, Konya'dan 51, yurtdışı teşkilatlarından ise 24 komünist delege (Adana ve İzmir teşkilatları savaş nedeniyle delege gönderememişti), Ethem Nejat ve Hakkı Hilmi'nin önerisiyle Türkiye'deki çeşitli komünist çevreleri tek bir komünist partisinde birleştirme kararı aldı.

Bu karar sadece Türkiye Komünist Partisi'nin kuruluşunun ilanı demek değildi. Türkiye Komünist Partisi'ni kuranlar aynı zamanda, Bolşeviklerin İkinci Enternasyonal geleneğinden kopma ve komünist bir dünya partisi yaratma mücadelesine de ön saflarda katılmış oldular.

Ne var ki, TKP'nin Köz'ün arkasında duran komünistlerin de benimsediği bu bolşevik çizgi üzerindeki ömrü çok kısa oldu. Kuruluşundan kısa bir süre sonra, 1921'in Ocak ayı biterken, genç TKP'nin önde gelen kadrolarından on beşi, bir bakıma kendi ayaklarıyla gidip basukları bir tuzakta katledildiler.

Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledilmesinin ardından TKP, gerek kendi içindeki menşeviklerin marifetiyle, gerekse de Komünist Enternasyonal'in menşevik-oportünist bir hatta oturma sürecinin de etkisiyle, göz açıp kapayıncaya kadar rayından çıktı.

İlginçtir TKP'nin menşevik bir çizgiye oturmuş sadece "dış gelişmelerin bir yansıması" olmadığı gibi, Komünist Enternasyonal'in rayından çıkışında da TKP'nin pek bilinmeyen veya sık sık üstü örtülen bir katkısı vardır. Üstelik bu katkı tam da bugün tartışma konusu edilmesi gereken ulusal soruna yaklaşım konusu ile yakından ilgilidir.

SOVYET RUSYA'NIN KUVÂ-Yİ MİLLİYECİLERLE İLİŞKİSİNE NASIL BAKMALI?

Kuvâ-yi Milliyecilerin yeni kurulmakta olan ve iç savaş ve emperyalist kuşatma tehdidi altındaki genç sovyet ile ilişki içinde oldukları ve hatta emperyalist işgal güçlerine karşı oradan destek gördükleri sır değildir. Mustafa Suphi ve yoldaşlarının Kuvâ-yi Milliyeciler tarafından öldürtüldükleri de kemalistlerin ve TC'nin gayretlerine rağmen ortaya çıkmıştır.

Komünist Enternasyonal'in Beşinci Kongresi'nden sonra Kuvâ-yi Milliye'nin desteklenmesi emsal gösterilerek bu oportünist tutum bir ilkesel tutum hâline getirilmiştir. Bu oportünist kararın ilk meyvesi 1927 Çin Devrimi'nin ezilmesinde görülmüştür. Kuomintang'ın desteklenmesi ve hatta komünistlerin bu partinin içine girmesinin savunulması bu menşevik çizginin resmileşmesinin ilk örnekleri arasındadır.

Bu duruma bakarak Bolşeviklerin ve Komünist Enternasyonal'in TKP'ye karşı kemalistleri desteklediği sonucuna varanlar az değildir. Ama bu sonuca varanlar kaba hatlarıyla ikiye ayrılmaktadır. Sosyalistlerin çoğunluğu bu olgudan hareketle, sosyalizmin çıkarları bakımından zaten böyle yapılması gerektiğini, "bütünün çıkarları için parçanın feda edilebileceği" formülünün arkasına sığınarak savunmaktadırlar. Bu fikri savununanların sadece bu özel durum için değil, genel olarak da bütün oportünist manevraları aynı kılıfa sokarak benimseyip desteklediklerini görmek zor değildir. Bazıları da bu olguya bakarak Sovyet Rusya'nın ve Komünist Enternasyonal'in Türkiyeli komünist harekete ihanet ettiği sonucuna varmakta ve bu sonuca uygun bir hüküm vermektedir.

Her iki bakış açısı da yanlıştır ve yanlış yere bakmaktan kaynaklanan bir ortak kusuru yansıtır. Sovyet Rusya'nın kemalistlerle ilişkisi apaçık bellidir ama TKP'yi Bolşeviklerin kurdurdukları ve bağımsız bir siyasal güç olarak antiemperyalist mücadelede yer almak üzere Anadolu'daki kavganın başına geçmek üzere yönlendirdikleri de doğrudur. Üstelik TKP programı da başka belgeler de Mustafa Suphi ve yoldaşlarının kemalistlere destek vermek üzere Anadolu'ya geçip ve talihsiz bir olay nedeniyle tuzağa düştükleri gibi yorumlara asla destek sunmamaktadır. Bu senaryo zaten kemalistlere destek vermek gerektiğini, komünistlerin bağımsız bir güç olarak Anadolu ihtilaline önderlik etmek üzere yola çıkmalarının yanlış olduğunu düşünenlerin uydurmasıdır. Ne yazık ki bu tutumu savunular Suphilerin ardından TKP'nin başına geçmiş ve bu görüşlerini resmî tez olarak herkese benimsetmişlerdir.

Hâlbuki, 1922 yılında, yani daha TC kurulmadan, TKP hâlâ kuruluşundaki çizgiyi yansıtan bir tutuma sahipti ve o tarihte yayınlanan bir broşürde kemalistler hakkında şunları söylüyordu:

"(...) Bir müddet sonra meydana boş bulup inlerinden birer ikişer çıkıp gelen dünkü savaş kahramanları -başta Anafartalar'da ünlünen olmak üzere- бүрүндүкleri ulusal egemenlik perdesiyle yavaş yavaş halk kitleleri içine girmeye ve onları kendi etraflarında toplamaya koyuldular. (...)

Büyük Millet Meclisi denilen ve kendilerini halkçı olarak adlandıran sırf burjuvalardan ve zorba takımından oluşan bu meclis, sözde temsil ettiği halkın bugünkü hayat şartlarını iyileştirecek hiçbir çareye girişmemiştir ki, kendisini en çok ürküten tehlikelerin önünü almayı, yani ülkede gizliden gizliye örgütlenmeye başlayıp, dünya emekçiler karargahına yazılan genç komünistleri daha ilk fırsatta zindanlara tıkmaya başladı. (...)

Fakat bizi üzen nokta, bütün bu hainlik ve cinayetlerin yardımına şiddetle muhtaç olduğumuz Rusya ile sıkı ve samimi bir ittifak imzalanırken yapılanıdır. Bir taraftan Rusya'daki temsilcileri Moskova gazetesinde sütunlar dolusu yazılarıyla Anadolu'nun komünistliğini ilan ederlerken, diğer taraftan da ülkede bir polis ve jandarma sürüsü durmaksızın komünistleri kovaladı. (...)

Fedakâr Rus proletaryası dünyanın hangi buca-

Kuvâ-yi Milliyecilerin yeni kurulmakta olan ve içsavaş ve emperyalist kuşatma tehdidi altındaki genç sovyet ile ilişki içinde oldukları ve hatta emperyalist işgal güçlerine karşı oradan destek gördükleri sır değildir. Mustafa Suphi ve yoldaşlarının Kuvâ-yi Milliyeciler tarafından öldürtüldükleri de kemalistlerin ve TC'nin gayretlerine rağmen ortaya çıkmıştır. Bu duruma bakarak Bolşeviklerin ve Komünist Enternasyonal'in TKP'ye karşı kemalistleri desteklediği sonucuna varanlar az değildir.

ğında olursa olsun, yükselen bir kurtuluş isyanının kendisine güç katacağını düşündüğünden, bunlardan da yardım ve fedakârlıklarını esirgememişlerdi. Yazık ki, Anadolu emekçileri adına yapılan bu yardımlar Anadolu egemenlerinin Anadolu emekçileri üzerindeki zorbalığını arttırmaktan başka hiçbir şeye yaramamıştır." (Mustafa Suphi-Yaşar-Yazıları-Yoldaşları, Sosyalist Yay., s. 205)

Komünist Enternasyonal'in İkinci Kongresi'nde benimsenen çizgiye uypatıp uyan bu açık saptamalara rağmen, TKP daha sonraki yıllarda Kuvâ-yi Milliye'nin desteklenmesinden ders çıkarmadığını gösteren oportünist-menşevik bir çizgiye oturdu. Ondan sonra TKP'nin tarihi de bu oportünist çizgiye göre yazıldı ve savunuldu. Bugünkü TKP de ilk TKP'nin değil bu menşevik çizginin mirasçısıdır.

KOMÜNİST ENTERNASYONAL KENDİ TEZLERİNE NEREDE TERS DÜŞTÜ?

Komünist Enternasyonal'in, İkinci Enternasyonal çizgisinden kopuşunun en önemli ifadelere bir, ulusal sorun hakkında öne sürdüğü ilkelere yansımaktaydı.

Komünistlerin ulusal sorun hakkındaki tutumu ve eski çizgi ile nasıl bağlarını koparacağı konusu İkinci Dünya Kongresi'nde Lenin ile Hintli delege Roy arasındaki tartışmanın ardından şekillendi ve o günden beri komünistlerin gerisine düşmemesi gereken çizgiyi oluşturdu.

Bu tartışmanın merkezinde emperyalizme ve sömürgecilğe karşı duran burjuva akımlarla ilişkilerin nasıl kurulması gerektiği konusu vardı. Ne var ki, Komünist Enternasyonal'i kuranlar daha bu kararın mürekkebi bile kurumadan kendi aldıkları karara gölge düşüren bir durumla yüz yüze geldiler. Ama resmî tarihçilerin izah etmeye çalıştığı gibi bu durum kemalistlerle komünistler arasındaki ilişkilere dair bir sorun değildi. Üstü örtülmek istenen başka bir sorunla ilgiliydi.

TKP'nin kurulduğu ve Suphi ve yoldaşlarının Anadolu'ya geçme kararı aldıkları sırada Koçgiri'de de bir Kürt direnişi vardı ve o gün başlamış bir direniş değildi bu. Koçgiri isyanı da kemalistler tarafından uzun yıllar sürecek bir direniş sürdürmesine rağmen ezildi.

Keza Güney Kürdistan'da Şeyh Mahmud-u Berzenci'nin İngilizlere karşı başlattığı ulusal mücadele de, Berzenci'nin taleplerine rağmen Türkiyeli komünistlerden de Komünist Enternasyonal'den de hak ettiği ilgiyi görmedi.

Kuvâ-yi Milliye hareketinin desteklenişini hiç değilse Komünist Enternasyonal'in ilk yıllarında

bir ilkesel tutum olarak teorileştirilmiş değildir. Buna karşılık, Kürt sorunu Komünist Enternasyonal'in gündemine dahi girmemiştir. Daha ilginç bu konu uzun yıllar geçtiği hâlde komünistler tarafından ele alınıp tartışılmış değildir. Oysa Komünist Enternasyonal'in ulusal sorun konusunda kendi benimsediği ilkelere ters düşüşü asıl bu sorunla ilgili olarak söylenebilir. İkinci Kongre'de Lenin ile Roy arasındaki tartışmanın özü ve bu tartışma sonucunda Lenin'in ve Komünist Enternasyonal'in Roy'un tezlerini benimsemesi de tamamen bu konuya dairdir.

Bununla birlikte, Komünist Enternasyonal Beşinci Dünya Kongresi'nde Roy'un aynı konudaki ısrarlarına rağmen tam aksi yönde bir tutum benimsenmiştir. Bu tutumun benimsenmesinde o sırada Kuomintang ile kırıştırmakta olan Çin Komünist Partisi'nin delegesinin ve kemalistlere kuyrukçuluk edişini resmileştirmek isteyen TKP delegesinin rolü önemsiz değildir. Üstelik bu kongre Roy'u destekleyen Lenin'in olmadığı ilk kongredir.

Komünist Enternasyonal'in Beşinci Kongresi'nden sonra Kuvâ-yi Milliye'nin desteklenmesi emsal gösterilerek bu oportünist tutum bir ilkesel tutum hâline getirilmiştir. Komünist Enternasyonal'in ne zaman rayından çıktığını görmek için de başka yerlerde delil aramaya hacet yoktur.

Bu oportünist kararın ilk meyvesi 1927 Çin Devrimi'nin ezilmesinde görülmüştür. Kuomintang'ın desteklenmesi ve hatta komünistlerin bu partinin içine girmesinin savunulması bu menşevik çizginin resmileşmesinin ilk örnekleri arasındadır.

Bugünün "küreselleşen dünyası"nda komünistlerin varlıklarını koruması bile, en mütevazı noktadan başlarken bile geçmiş atılımları aşan bir atılıma cüret etmelerine bağlıdır. Aşmanın ilk adımı ise geçmişin üzerini örten bütün örtüleri kaldırmak olmalıdır; bunu cesaretle öne çıkarmak gerek.

İşte bugünkü TKP, Beşinci Kongre'de söz alan menşeviklerin mirasçısıdır; ve o dönemeçten itibaren resmileşen menşevik-oportünist çizginin damga vurduğu geçmişle barışık olması, özellikle de ulusal sorunda aynı çizgiyi takip ediyor olması şaşırtıcı sayılmamalıdır.

Köz'ün arkasında duran komünistlerin ödevlerinin başında ise hem Komünist Enternasyonal'in mirasını hem de onun ilk kurucuları arasında yer alma onuruna sahip Türkiyeli komünistlerin mirasını oportünistlerin elinden almak üzeri menşevizmle bolşevizm arasındaki ayırım çizgilerini kalınlaştırmak gelmektedir.